

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDTÉSEK:
4-betűs sor egyezér 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryöttér postó sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Egy izgalmas héf.
- Az autobuszok átvétele.
- Kossuth Lajos emléke.
- „A trónörökös lapja”.
- A lélekidomár.
- Képviselők háborús mókája.
- Ledöntött gyárkémény.
- Bucsuelőadás.
- A porzívó-gép.
- Hadikészülődések.
- Kártérítési pör a „megbecstelenítésért”.
- Orvosok háborúsága.
- A lovag ur.
- Tarkaságok.

Hadi állapot.

Arad, március 20.

A még virrasztó békereményeknek jó éjszakát lehet kívánni. Ultimátum még nem indult el, a mindeneket fegyverbe szólító vörös plakátok még nem lobognak a falakon, sőt talán egy hétig is eltart, amíg az első ágyu belékezd a gyorstüzelésbe s az első sebesült beléhörög a muzsikájába. De mindezeknél jobban és bizonyosabban jelenti a háboru bekövetkeztét a kormány egy rendelete, amely mintha neszfogót akarna kötni az utnak induló hadtestek talpára, hogy az ellenség előre ne hallja a mozdulatait.

A hivatalos lap holnapi száma, amint a Magyar Távirati Iroda esti kiadása jelenti, közölni fogja a magyar királyi kormánynak rendeletét a katonai intézkedések hírlapi közzétételének tilalma tárgyában. A rendelet a következőképen hangzik:

Mint hogy a katonai intézkedésekről egyes hírlapok olyan cikkeket közöltek, melyek amellet, hogy a lakosságot megokolatlanul nyugtalanítják, a véderő elhelyezéséről és mozdulatairól is tájékoztatást nyújtanak. A magyar királyi miniszterium a fegyveres erő állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erődítmények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről, minőségéről, vagy szállításáról szóló hírlapi közléseket ezennel megtiltja. Az ily tartalmu közleményeknek sajtó útján való közzétételét az 1875. évi V. t.-cikk 456. szakasza több évig terjedhető államfogházra és 4000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. Ez a tilalom a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítások hírlapi közzétételére nem terjed ki.

Budapest, 1909. március 20.

Wekerle s. k.

Az 1875. évi V. t.-c. 456. szakasza így szól:

Öt évig terjedhető államfogházzal és 4000 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az is, aki az osztrák-magyar monarchia fegyveres erejének állásáról, mozdulatairól, erejéről és működéséről, az erődök és erődítmények állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvények mennyiségéről, élelmiszerek hollétéről, mennyiségéről, minőségéről vagy szállításá-

ról, miután az ilyenü közlések már eltiltattak, vagy a közlések minőségéből, vagy a fennforgó körülményekből beláthatta, hogy a közlés által az állam érdeke sértetik meg, valamely közleményt sajtó útján tesz közzé, amennyiben a közlemény nem a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítást tartalmaz.

Törvényt nem lehet bírálni, s hadi állapot idején veszedelmes is. A háboru sohase nélkülözi az ilyen elhallgattatásokat; sorrendben a sajtó az első, azután a parlament következik. Még vitatni sincs jogunk, hogy a kormánynak ez a rendelete vajjon nem fokozza és súlyosítja a nyugtalanságot, amelyet a hírlapok téves hírei okoztak. Ez különben is a kevésbé jelentős része a rendeletnek s a fő az, hogy a hadállások és a hadmozdulatok idő előtt ki ne pattanjanak. Maga a háboru az erőszakok olyan halmozát jelenti, hogy a cenzura, akárminő súlyos, annak csak egy részlete.

Füdümsül kell tehát venni a háboru biztos bekövetkeztét. Ha a kétségtelen győzelemmel indul is az meg, ha arra is lenne kilátás, hogy az nem tart sokáig: a fekete eszterdőt jelenti ez ránk. Százezer kezét elvonnak a munkától, a családfentartástól, azok egy része a halálos ítéletet, vagy a rokkantság veszedelmét viszi a tarsolyában; az államháztartásra egy milliárd kiadást zudít, a forgalmat, a gazdasági életet megbénítja; vajjon hány békés évtized alatt lesz mód arra, hogy ezt kiheverjük?

A „szerkesztő ur”!

Írta: G. Miklósy Ilona.

Somogyi Péter és a felesége, a szép, szőke, rózsás arcú Emmácska, rendes heti szórakozásokat ünnepeletek egyik kis budai füstös, alacsony, talán még a török világból ránk maradt — kávéházban.

Ugy véletlenül — rendes esti sétájuk közben — fedezték fel és mindjárt — megszerették.

A pesti oldal aranytól, márványtól, óriási díszkróktól ragyogó kávéházaiba nem kívántak átjárni. Visszariasztotta, megfélemlítette őket a nagy pompa, élénkség. Azután ott alig tudnak újsághoz jutni. Az ilyen egyszerű, kopott emberpárt, akiktől legfeljebb három krajcár nézi ki s akik a gögös, fejedelmi fizetőnek nem mernek borraivalót adni, nehogy megtalálják sértetni — semmibe se veszik. S legfeljebb az artisták és a vendéglősök szaklapját lökik oda nekik nagykegyesen. De itt bezzeg máskép van. Hanzi, az öreg, jószágos, süket pincér, fizető és kiszolgáló egy személyben — ezerráncu arcának leírhatatlanul kedves, barátságos mosolyával fogadja őket. S azonnal — kéretlenül — hozza a jó, forró, erős kávé sok habbal, négy kávéval s az — összes újságokkal egyetemben. A tulajdonosnő — egyben a kasszirosnő — a ki örökösen harisnyát köt s hétköznaponként

jóízűen szundikal szük ketrecében — ismerős, nyájas fejbőlintással köszönti őket Rendes helyükre, az ablak mellé ülnek. Ott nagyon jó, mert sokáig lehet olvasni világítás nélkül. Kéves vendégért nem szeret korán felgyújtani a tulajdonosnő.

Szépén berendezkednek az ablakfülkében és mohón neki esnek az újságoknak. Sajnos, nincs módjukba lapot jártni, hát ilyenkor látják el magukat egész hétre — szellemi táplálékkal. Csak egy esztendeje, hogy felköltöztek — az asszonyka unszolására — a fővárosba. S bizony a szerény irodatiszti fizetés még vidéken is kevés volt a megélhetésre, pedig ott csak negyven krajcár volt kilója a marhahusnak és huszonnyolc a finom, tápláló — birkapecsenyének. Ez a hetenkénti kávéházi tobzódás is súlyos áldozat tőlük, de nem lehetnek el nélküle. Somogyi Péter a vezércikkeket olvassa mohón: dühös politikusi Felesége, Emma asszony, inkább a képes heti lapokra veti magát nagy buzgalommal. De igen különösen olvas: hatulról kezdi, a szerkesztői üzenetek rovatánál. Legtöbbször nem is halad tovább ez oldalnál. Elpirul, majd meg halottfehérre sápad s dühös haraggal vagy csendes fájdalommal hajítja össze a folyóiratot. Lopva egy pillantást vet olvasásba mélyedő ura felé s a lapot óvatosan a férje által már áttekintett újságok alá rejti. És fáradt, reménytelen szemmel

bámul a szemközt levő, idomtalan kaszárnya épületre, mely előtt a posztoló baka, szünetlenül jár föl s alá nehéz, kopogó lépteivel.

— Akár csak a taposómalomban! — sóhajt fel magában keserű gunnyal.

Örök titok marad, hogy a várta szomorú, egyhangu foglalkozását vagy saját küzdelmeik meddő voltát minősítette-e taposómalomnak. Az idő alkonyodott, homályos árnyak borultak a fényes aulaküvegre és Hanzi, az öreg pincér reszkető kezekkel babrál a feje felett, hogy lángra lobbantsa a makacsodó és Auert még hírből sem ismerő — gázlángot. Somogyi is érdeklődéssel kísérté Hanzi műveletét s a szemé találkozott a felesége szomorú tekintetével. Szelid részvétellel — nagyon szerette szép kis asszonykáját — kérdezte:

— Van valami az újságban magának, babuska?

Az asszonyka sértődött pillantással fordult el „tapintatlan” urától s vállat vonva, közönyösen néző hangon, de könnyekkel a szemében mondta:

— A régi nóta: „Nem vált be.” „Nem felel meg.” „Nem közölhető.”

Igazán nincs nagy szóbozségük a szerkesztő uraknak. Valamennyi egyformán írja. Már találhatnának új kifejezéseket a kedvükné:

— Fizessen, lelkem.

A férj megütődve néz haragos párjára:

A rettegés, amely eddig is általános volt, ezután még gyötrőbb lesz, a mikor az újságok hasábjából a kénytelenségből elhallgatott és a megírottaknál is rosszabb híreket sejtí ki. Tavasz első napjával valószínűleg a mozgósítás következik be. S a háboru tavasza nem fog-e a nyárba olvadni?

Az autobuszok átvétele.

Szakértői vélemények a gépkocsikról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20

Ma készítette el Virágh Lajos főmérnök, az autobuszok átvételére kiküldött bizottság elnöke, a szakértők véleményét magába foglaló jegyzőkönyvet, melyet a tanács megküld a Westinghouse részvénytársaságnak, hogy az észrevételekre, felhívásokra tegye meg intézkedéseit. Megállapítható a város szakértőinek véleménye alapján, hogy a gépeket szállító cég lelkiismeretesen, jó hírének megfelelően szolgálta ki a várost, jó anyagot és kitűnő szerkezetet szállított.

Alapos vizsgálat után mindössze néhány száz koronányi kártérítéssel lép fel majd a város a gyárral szemben, a mely kijelentette, hogy a legmesszebb menő előzékenységre kész és a szerződés megállapodásain felül is hajlandó pótmunkákra.

A kollaúdálási jegyzőkönyv szerint szerkezeti hibát a bizottság egyet sem talált. Az anyag minősége is elsőrendű és kifogástalan. A tengelyek például az egy évi használat dacára olyan állapotban vannak, hogy teljesen újaknak mondhatók. A gyár képviselője ki is jelentette, hogy hajlandó még öt évi jótállást vállalni értük, mert azok a lehető legjobb anyagból készültek.

A fékek azonban már nem kaptak dícséretet. A féktárcsák nagyon gyorsan romlanak, igen rövid időközökben kell azokat cserélni, a mi az említett néhány száz korona kiadást okozta. Ennek megtérítése elől nem zárkózik el a részvénytársaság, csak azt jegyzi meg, hogy nem a szerkezet és nem is az anyag rossz-sága okozza a gyakori cserének a szükségességét. A baj abból keletkezik egyrészt, hogy a sofförök tanulás közben rongálják meg kellenél jobban a féktárcsákat, másrészt pedig, hogy a megállóhelyek oly közelségben vannak és oly gyakran kell fékezni, hogy a rendelésnél

előírt tárcsaanyag ennek természetesen nem felelhet meg. A hiba tehát ott van, hogy az üzemtervezet készítésénél nem voltak tekintettel arra, hogy a kocsik fékjeit két-három pernyi időközökben megismétlődő erős használatra számították.

Az autobuszok kerekei azonban, mint a bizottság megállapította, mind rosszak és kicserélésre szorultak. A kerekek korongja, a melybe a gummitalpat erősítik, fából készül s ezt nem a Westinghouse-gyár, hanem egy másik cég szállította. A felelősséget azok tartósságáért azonban a társaság viseli. Megállapították, hogy a korongokhoz használt faanyagot nedves állapotban dolgozták fel és ezért használat közben, a száradás folytán gyorsan repedt. A város értesítette erről a társaságot, mely viszont a szállítót figyelmeztette a bajra. Azt a feleletet kapta a város, hogy a szállító hajlandó mind a harminckett korongot kicserélni, ha beküldik hozzá valamennyit. Ezzel azt akarta elérni, hogy ugyanannyi tartalék-kereket vásároljon az autobusz-üzem. Ezt az ajánlatot a város visszautasította és felhívja a szavatoló részvénytársaságot a bajok orvoslására.

„A trónörökös lapja.”

Szélhámos zug-szerkesztő.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 20.

„Budapesti Illusztrált Lapok — (Budapesti Látogatók Lapja.) — „Fremdenblatt“ „Gazette des Etrangers“. Lapunk kitüntetve O cs. és kir. Fensége Ferenc Ferdinánd trónörökös és Hohenberg hercegné által két ízben. Unser Blatt ist ausgezeichnet worden durch Se. kais. u. kön. Hoheit den Kronprinzen Franz Ferdinand u. Se. Majestät des deutschen Kaisers: Wilhelm II.“

Ezeknek a soroknak az elolvasása után szédüljetelek emberek, emeljetelek süveget és hajlongjatek gerincropogásig a sok címmel megadott újság érdemes szerkesztője, Szirmay Gyula ur előtt. Azaz, ne hajlongjatek, sőt ellenkezőleg, ha Szirmay szerkesztő ur megtisztelne benneteket magas látogatásával, nyissatok ajtót, fogjátok meg a gallerjánál és lódítsatok ki a család szándékával közeledő szélhámost.

Mert a sok címmel ékeskedő újság jeles szerkesztője, Szirmay Gyula, közveszélyes kalandor, aki egész sereg fővárosi kereskedőt, iparost, sőt nagyvállalkozót is becsapott. Nem ezerekkel, sőt nem is százakkal, hanem tíz, tizenöt, husz és ötven koronákkal. Szirmay még csak nem is nagystilű család Csak olyan szürke, apró szélhámos, amilyen a sajtó parazitái között, sajnos, szép számmal akad.

Manőverezése ellenben teljesen újszerű. Amikor beállit a kiszemelt áldozathoz, elővonja a Budapesti Illusztrált Lapok (Budapesti Látogatók Lapja) „Fremdenblatt“, „Gazette des Etrangers“ stb., stb., stb. című újságot a zsebéből. A címlapon Szoyer Ilonka jól sikerült arcképe diszeleg. A harmadik oldalon Ferenc Ferdinánd trónörökös családi képében gyönyörködhetik az előkelő újság nyájas olvasója. És még valamiben. A trónörökös legsajátkezüben írott levelében, amely így hangzik:

Kedves szerkesztő, Szirmay!

Szolgál örömmre, hogy csekélységemnek és családomnak az arcképet előkelő újságjában, a Gazette des Etrangers-ban közölni öhajítja. Sietve küldöm önnek, kedves szerkesztő, Szirmay, a fényképet, mert tartom kötelességemnek, hogy megtisztelő kérését teljesítem.

Amikor mindenkinek szives figyelmébe ajánlom az ön kiválóan szerkesztett újságját, maradok

kiváló tisztelettel

Ferenc Ferdinánd főherceg.

Persze, csak a vak nem látja, hogy a gondosan klisirozott levél éppen olyan hamis, mint amilyen Szirmay szerkesztő ur zuzája és az a szerződés, amelylyel kelepcébe csalja a sok című lappal és annak értéke tartalmával a könnyen szédülő, vaiv közönséget. Szirmay, miután megmutatta az újságot, gondosan összehajítja és zsebrevágja. Vigyázni kell a „Budapesti Illusztrált Lapok“-ra („Budapesti Látogatók Lapja“) stb., stb., stb., — mert abból igen kevés példány készült és több példány sosem fog készülni az életben.

Nos, igen, Szirmay szerkesztő ur, miután gondosan elrejtette az újságot, szerződést von ki a zsebéből és elmondja, hogy a Veszprémben lakó főúr öt. illetőleg lapját bizta meg azal, hogy építendő kastélyához vállalkozót, közművest, lakatost, ácsot, asztalost, kutmestert és egyéb mestereket keressen. A lapkészséggel vállalja ezt a megbízást és azok közül válogatja ki az iparosokat, akik támogatják az újságot. Támogatják pedig úgy is, mint előfizetők és úgyis, mint hirdető. Erre a lap, — mondja Szirmay szerkesztő ur, még ellenszolgáltatás nélkül is érdemes, mert a — trónörökös újságja. Arról pedig ne is beszéljünk, hogy a németek dícső és ist erreicht bajszu császára, II-ik Vilmos szintén nagy szeretettel forgatja a Budapesti Illusztrált Lapok („Budapesti Látogatók Lapja“) stb. stb. stb. tartalmas lapjait.

A szerződésnek frenetikus a hatása. A balek beleborul Szirmay Gyula karjaiba és támogatja a trónörökös, Hohenberg hercegné és II. Vilmos újságját. Szirmay Gyula pedig megköti a szerződést a veszprémi munkára és

— Már?

És keserű pillantással bucsuzik három-négy még olvasatlan — kedvelt újságjától. De a világot sem ellenkezve fizeti le Hanzi öreg, száraz újjai közé az uzsonna-vacsora árát a rendes három krajcár borralalóval egyetemben, melyet Hanzi nyájas, jóakaró, szinte „vállvergető“ mosolygással fogad el. Szokott sétájukra indulnak a Dunaparton végig. Az asszonyka lekivánczolt a töltés alsó oldalára, hol a haragos, megáradt folyam szinte a partot is ellepte sárgás hullámaival.

Máskor gyönyörűséggel szemlélte búbajos szépségeit, de ma bánatos tekintettel, csaknem közönnnyel nézte.

Férje hátortalan vigasztalása csak még jobban gyötrte

Ingerült, haragos szavakban, csaknem hangosan felelgetett neki.

— Nézze babuskám — szólalt meg a férj hosszabb szünet után, melyet felesége engedélyezett neki — ha magát így izgatja ez a dolog én nem engedem meg, hogy irjon és beküldje a lapoknak a dolgozatait. Lásza, én azért bizattam, bátorítottam, mert láttam, hogy magát, édes, ez szórakoztatja, mulattatja, de ha ilyen lázassá, beteggé teszi, akkor jobb lesz drágám, ha fölhangy vele.

Az asszonyka szánakozó, felsőséges pillantással tekint a jó, szelíd, csöndes emberre.

— Előbb kellett volna megtiltani, most

már késő. Valami ég, lázong bennem, a mi nem hagy megnyugodni. Ha én egyszer — egyetlen egyszer nyomtatásban olvashatnám novelláimat, higgye meg, hogy gyönyörű dolgokat tudnék írni. Ha én egyszer, egyetlen egyszer szóba állhatnék egy szerkesztővel, ha elmondhatnám, hogy mit gondolok, mit érzek, tudom soha se üzennék azt a kegyetlen: Nem vált be, nem közölhető — a szótár gyönyörű magyar szavainak e legutabb összefoglalását. Ha én egyszer... Így beszélgetek főhangon az esthomály védelme alatt és eszükbe se jutott, hogy kihallgathatja őket valaki.

Pedig a kávéházból nyomon követte őket Forray Jenő, egy biztosító-társaság elegáns megjelenésű, nagyon barna, nagyon csinos és éppen nem ostoba hivatalnok. Csak úgy véletlenül vetődött abba a rozoga kis kávéházba és azonnal feltűnt neki Emmácska üde, rozsás szépsége.

Szenvedélyes nővadász létére és a jámbor, egyszerű férj láttára, azonnal készen volt — haditervével. Követte őket egészen lakásuk kapujáig, mely egyik nagy emberkaszánya harmadik emeletén volt. Ott azután a szolgálatkész házi cerberustól megtudott minden megtudni valót.

Másnap reggel, mikor Emma asszony, rendes szokása szerint, a vásárcsarnokba ment, hogy bevásárolja a sajátkezüleg főzött, szerény

ebédre valót, szembe találta magát Forray Jenő-urral, aki mohó szemmel nézte a zavarában fülíg pirult kis teremtet. A csarnokban is mindenütt nyomában volt.

Emmácska rögtön észre vette — melyik asszony ne venne észre ilyesmit — s valósággal fonákul csinált mindent ijedtében. A sárgarépát, zöldbabot örült pazarlással tulfizette, pedig máskor negyedóraig is elalkudozott, hogy egy fillérrel olcsóbban kapja meg S alig várta, hogy kint legyen, menekülhessen haza, hogy ne érezze folyton magán két tüzes szem makacs pillantását. Alig ért ki a csarnokból, újabb szerencsétlenség, a táská füle leszakadt és a zöldség szertehullott.

— Üdv neked, te kedves táská! — gondolta a klasszikusokban módfolótt jártas fiatal ember.

És mintha a világ legtermészetesebb és a társadalmi illem legmegengedettebb formája lenne, odalépett a szégyenében csaknem elsüllyedő asszonyka mellé és imigyen szolt:

— Forray Jenő, a Fővárosi Híradó szerkesztője vagyok, nagyságos asszony.

És előzékenyen lehajolt, fölszedendő a szertehullott kék- és sárgarépát.

Emmácska fölegyenesedett s tágra nyit szemmel nézett a hatalmas emberre. Végre, szemtől-szembe nézhet (ő is lehajolt zöldséget szedegetni) a Fővárosi Híradó tekintélyes szerkesztőjével. Beszélhet vele. Elmondhatja remé-

nárom százalék províziót biztosít magának a vállalkozás összegéből. Azután elővonta kabátja külső zsebéből az újság hivatalos levélpapírját, amelyen e cikk élén álló sorok olvashatók és nyugtázza a sok ceremóniával kísért koronákat.

Nyugta, — mondja, — öt koronáról, ¼ évi előfizetés fejében fölvevük.

Díjtalan reklám minden számban, konkurrenciá kizárva.

III., Zsigmond-utca 44. 1907. február 23.

Szirmay Gyula s. k.

a

„Budapesti Illusztrált Lapok“

(Budapesti Látogatók Lapja)

Gazette des Étrangers. Fremdenblatt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal. Redaction und Ad-

ministration

B u d a p e s t.

A bélyegzőn hiába keressük a soknevű újság közelebbi címét. Utca és házszám nincs rajta. A szerkesztő ur ugyanis nem szeretné, ha mindazok, akikkel szerződést kötött és akiknek nyugtát adott a kicsalt pénzekről, megrohannák a trónörökös, Hohenberg hercegné és II. Vilmos kedvenc újságját.

Ilyenformán a detektívek lesznek kénytelenek kinyomozni a „Budapesti Illusztrált Lapok“ (stb., stb., stb.) szerkesztőjét, aki ellen ma Gál Lajos üvegkereskedő család miatt feljelentést tett a főkapitányságon. Szirmay Gyula egész sereg kereskedőt és iparost csapott be a trónörökös lapjával. Ezek között szerepel Oláh Sándor budapesti mérnök is, akitől azon a címen, hogy ő fogja vezetni a veszprémi építkezést, nagyobb összeget csalt ki a zugszerkesztő

Kossuth Lajos emléke.

A mai gyászünnepe.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 20.

Kossuth Lajos halálának tizenötödik évfordulója alkalmából ünnepi gyászistentisztelet volt ma délelőtt a Deák-téri evangélikus templomban. E kegyeletes alkalomra a templom padsorait fekete posztóval vonták be, az oltár elé pedig odahelyezték a Kossuth sírjára szánt koszorúkat. A templomban megjelentek a Kossuth-család részéről Kossuth Lajos Tivadar, özv. Ambrozovics Béláné, Meszlényi Ilona, Ambrozovics Dezső dr. és Ambrozovics Lajos bajai főispán. Az első padsorokban foglaltak helyet Wekerle Sándor miniszterelnök, Günther

nyeit, vágyait. Csodálatos bátorság lepte meg félénk, habozó lelkét. A mint rendbe szedték a táskát tartalmát s megindultak egymás mellett haladva, Emmácska beszélni kezdett kézíratairól, a dicsőség utáni sóvárgásáról.

A „szerkesztő ur“ nézása leereszkedéssel hallgatta az izgatott, lázas pirban égő és mód-fölött csinos kis menyecskét.

Biztosította legteljesebb jóakaratról s meghagyta neki, hogy holnap reggel tíz órakor pontosan jöjjön a „szerkesztőségi irodába“, mely itt Budán, közel hozzájuk, a Páva-utca sarkán van és — majd el is felelte — hozza magával a kézíratait. De az urának a világról se szóljon róla. Mennyire meg lesz lepve a jó ember, ha majd nyomtatásban látja a felesége — remekműveit. Hogyan repül az ostoba kis légy a torkos, falánk, hazug pók hálójába? Gyanútlanul, kábán, esztelenül. Szinte mesébe illő vele len, hogy Somogyi Péter irodaigazgatója hirtelen haragu, indulatos ember, nagyon rosszul lett s haza kellett szállítani a mentőknek. Így aztán az irodaszemélyzet délután két óra helyett már délelőtt tíz órakor — haza mehettek. Somogyi Péter tehát éppen akkor fordult be a sarkon, mikor Emmácska aranyos kontya egyszerű sötétkék szalmakalap alatt ragyogva — eltűnt a másik sarkon. Somogyi Péter egy pillanatig se gondolt másra, mint hogy a felesége igen egyszerű okból: bevásárlás, mosóné stb. megy el ilyen szokatlan időben hazulról. Meg akarta tréfálni, hát tit-

Antal igazságügyminiszter, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Meskó László államtitkár, Chernel Gyula főrendiházi tag, Kelemen Béla főispán, Prónay Dezső báró, Leszkay Gyula, a képviselőház háznyagya.

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt tagjai közül Hoitsy Pál, Batthyány Tivadar gróf, Szentiványi Arpád és Sággy Gyula alelnokok vezetésével Benyovszky Sándor gróf, Szatmári Mór, Szász József, Földes Béla, Beniczky Arpád, Hammersberg László, Bernáth István, Fenyvesi Soma, Lányi Mór, Keller István, Sággy Manó, Sümegei Vilmos, Világhy Gyula, Fernbach Péter és József, Kubik Gyula, Illyés Bálint, Zakariás János, Kállay Leopold és Tamás, Simkó József, Malatinszky György, Gál Sándor, Zlinszky István, továbbá Szappanos István, Nagy György, Hermann Ottó, Lipthay Kornél kir. táblabíró. A 48-as honvéd menedékház tagjai Krudy parancsnok vezetésével jelentek meg. A nagyszámú gyászruhás hölgy-csoport élén ott voltak gróf Benyovszky Sándorné, Rudnay Józsefné, az Országos Nőképző-Egyesület alelnöke s a Kossuth Lajos női kör tagjai Balajthy Szász Melánie és Kathona Sándorné vezetésével. Testületileg vonultak fel az egyetemi ifjak és a budapesti függetlenségi körök polgárai.

Az istentisztelet a 100-ik zsoltár éneklésével kezdődött, amely után Raffay Sándor lelkes lépett az oltár elé és költői szárnyalású szép beszédben áldozott Kossuth Lajos emlékének. Megható könyörgés után az egész gyülekezet felállva orgonakisérettel énekelte el a magyar Himnuszt. A gyászistentisztelet ezzel véget ért és a gyülekezet kivonult a kerepesi-uti temetőbe, Kossuth Lajos sírjához, melyet a székesfőváros tanácsa és a Kossuth Lajos női kör délszaki növényekkel és tavaszi nyiló virágokkal pompásan fölkesített. Ma reggel elsőként Kossuth Lajos Tivadar jelent meg Pally Sándor dr., Kossuth Ferenc titkára kíséretében. Kossuth hatalmas koszorút tett a sírra, melynek nemzeti színű szalagján ez a felírás volt: „Felejthetetlen atyánknak, Kossuth Ferenc és Kossuth Lajos T.“ Kossuth Lajos Tódor a temetőből ment a gyászistentiszteletre. Kossuth Ferenc, akinek állapotában tartós a javulás, ma környezete és látogatói előtt ismételten mély fájdalomnak adott kifejezést, hogy a gyászünnepeken személyesen nem vehetett részt.

kon nyomon követte. Abban a pillanatban ért a páva-utcai sarokház kapualjába, mikor Emmácska a lépcsőházból nyiló ajtón — becsengetett.

— Mit keresel itt, Emmácska? — kérdezte Péter a férje váratlan megjelenésétől halálra rémült asszonykát.

— A szerkesztő urat; megígérte, hogy kinyomatja a novelláimat.

És engedelmesen, szepegve, mint egy megvert gyerek, nyújtotta felé a roppant irat-csomót. Eközben nyílt az ajtó és megjelent boldogan, mosolygós arccal Forray Jenő ur.

De alig pillantotta meg Emmácska mellett haragos tekintetű urat, visszaszökött, villámgyorsan becsapta az ajtót s a kulcsot kétszer is ráfordította. Somogyi Péter odalépett az ajtóhoz és a kifüggesztett névjegyről fenhangan olvasta:

— Forray Jenő — magánhivatalnok.

— Okos és jó ember volt; megértett mindent. Belenézett felesége szép, ártatlan kék szemébe és — megbocsátott mindent.

— Gyere haza, Emmácska. — Gyöngéden, szelíden karonfogta a sápadt, szótalan asszonykát s csendesen megindultak hazafelé.

És Emmácska soha többé nem vágyakozott — irodalmi sikerekre.

A lélekidomár.

A kinyomozott „vén bitang“

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 20.

Eszteendő óta nem foglalkozott a budapesti rendőrség olyan érdekes és nagyszabású bűnügygel, mint amelyben most kezdték meg a detektív-testület tíz tagjával a nyomozást. A leánykereskedés és a kerítés az új büntető-novella törvényesítése előtt kihágás volt, néhány száz korona pénzbüntetés és elzárás árán megszabadultak a kerítők. Kihágásról lévén szó, még csak büntetett előéletűek sem voltak. Amióta azonban az új törvény intézkedik, beborult az ég a leánykereskedők fölött. A megrontott banda a legfurfangosabb eszközökkel dolgozik, hogy biztosíthassa a megélhetését. Ki kell játszaniuk a rendőrséget, ravaszul, alutakon kell keresniük a talajt, a melyen a pénz megterem a számukra. A főkapitányság most a nyomára jött egy veszedelmes kerítőnek, akiről már mindent tudnak, már tudják a nevét, tudják, hol szokta lebonyolítani a mester-ségét, a bizonyítékok már mind meg vannak, csak arra vár most a rendőrség, hogy az alkalmas pillanatban letartóztathassa a veszedelmes embert. Több napilap apróhirdetése között már két hét óta megjelent a következő hirdetés:

Nagys. és mélt. asszonyaim! Csak egyszer él az ember! Ha ezt az életet elrontotta és nem igyekezett megjavítani — nem is élt! Önök közül nagyon sokan rontották el az életüket: részint saját hibájukkal, részint idegen befolyás, kényszer hatása alatt. És most megadással viselik a rabigát; lemondással. Feláldozzák egyetlen kincsüket, a pótolhatatlant! Egy hazug elfogás nyomása alatt lemondanak boldogságukról, megtagadják hívásukat és benső sebből vérezve letűnnek a földi szinterről, mielőtt a lét magasztos rendelésének eleget tettek volna és boldogítottak volna valakit. A pénz nem boldogít és a legnagyobb tragédiák éppen ott játszódnak le, ahol legnagyobb a bőség benne! Azt kérdehetik, hogy miért mondom én el mindezt? Figyelmeztetésül! Nem akarok önöktől semmi mást, mint ismerni szeretném apró asszonytragédiáikat. Öntsék ki lelküket előttem. Őszintén és nyíltan! Ezzel is könnyítenek magukon. Magamat egyelőre meg nem ismeretem egyikükkel sem. Legfeljebb írásmat látják meg és vigasztaló szavaimat hallják meg. A távolból fogom gyógyítani sebeiket és csak ott fogok személyesen is megjelenni, ahol legnagyobb a baj és meggyőződtem, hogy a legértékesebb kincs, az ideálisan szép és tiszta asszonyi lélek van veszendőben. Aki szükségét érzi annak, hogy lelkét föltárja előttem, az „Lélekidomár“ jellegére írjon e lap kiadóhivatalába. Egyetlen egy levelet se hagyok válasz nélkül.

A főkapitányságnak föltűnt a hirdetés és nyomozni kezdtek. Mindenekelőtt irtak a „Lélekidomár“-nak. Azt írta a rendőrség a levélben, hogy szomorú sorsa van egy uriasasszonynak, aki előkelő és sok pénze van, de hiányzik a boldogsága. A férje nem tudja nyújtani azt, amire szüksége van, tehát bizalommal és sok reménységgel fordul az ismeretlenhez, aki bizonyára meg fogja vigasztalni. Pár nap múlva megjött a rendőrség levelére a válasz. Randevut adott a „Lélekidomár“ a levél írójának, délután négy órára egy ismert fővárosi kávéházba. Detektívek lepték el a kitűzött időben a helyiséget és csakugyan megjelent a pontos időben a „Lélekidomár“. Egy tőpörödött öreg emberke, akiről éppen nem látszott meg, hogy boldogítani tudna sok száz uriasasszonyt. Várt egy ideig, aztán látta, hogy az asszony nem jön és eltávozott. A detektívek követték és megállapították a lakását. Kitért, hogy az öreg ember egy volt artista, akinek már többször meggyűlt a

baja a rendőrséggel. Abból élt eddig is, hogy gazdag urak részére vigasztalásra szoruló hölgyeket keresett, és ezt olyan furfangosan csinálta, hogy csak a legkritikább esetekben került össze a rendőrséggel. Tudták róla, hogy a legveszedelmesebb lélekkufár, de sohasem sikerült teljesen ártalmatlanná tenni. Megállapította a vizsgálat eddig, hogy az öreg artista a lakásán bonyolította le a levelezése eredményeit, természetesen nem ő volt a „vigasztaló”, hanem a gazdag páciensei. Az elvetemült ember a léprecsalt urnókat is megszarolta. A nyomozás szerint naponta ötven-hatvan levelet kapott az artista, mindegyikre válaszolt és mindennap volt öt-hat vigasztalásra szoruló hölgyvendége. Az üzlet, természetesen, nagyszerűen ment. A főkapitányság ezek megállapítása után az erkölcsrendészeti ügyosztály vezetőjét, Naszády Béla rendőrtanácsost bizta meg a nyomozás kiegészítésével. Már csak órák kérdése, hogy az öreg artistát letartóztassák.

KÉPVISELŐK háborus mókája.

Jelentkezés a honvédelmi miniszternél.

Sokat mulatnak most a képviselők két honatya mókáján. A Ház folyosóján tegnap együttesen jelentek meg a miniszter előtt Muzsa Gyula és Szmrecsányi György képviselők.

Először Muzsa Gyula vágta magát haptákba és így szólt:

— Kegyelmes uramnak, mint Magyarország hadügyérjének jelentem: én már a katonaságot kiszolgáltam.

— Helyesen tetted. Öcsém! — válaszol a miniszter.

— Azonban megkövetem, kegyelmes uramat, hallván, hogy háboru lesz, tisztelettel jelentkezem további szolgáltatásra, hazánk dicsőségeért ...

— Ez is helyes. — viszonzozza a miniszter. — És hol kívánsz szolgálni öcsém?

— Mint gyógyszerész a Vörös Kereszt csapatánál óhajtanám érvényesíteni képességeimet.

— Jól van — hagyja helyben a miniszter. — Három sor írásodba kerül: jelentkezzél vele és fel vagy véve.

— Abtorten? kérdezi Muzsa.

— Ab!

Ekkor előlép Szmrecsányi György. Ugyancsak haptákban áll:

— Kegyelmes uram, én nem szolgáltam, de még se vagyok katonaköteles. De tudom, hogy szükség lehet embőrré, szintén felajánlom szolgáltatomat.

— Nagyon szép! És hova akarsz vonulni, öcsém?

— Hát kegyelmes, uram, ha Muzsa a Vörös Kereszthez megy, én is vele mennék edes hazánkért.

— Derék fiu vagy, öcsém. Tehát tégy úgy, mint Muzsa. Három sor írásban jelentkezz és fertig.

— Köszönöm, kegyelmes uram. Abtorten?

— Ab!

Mindketten, mint akik dolgukat jól végezték, elmentek és jelentkeztek.

Miután azonban ez megtörtént, ma reggelre békésebb hírek érkeztek, hogy tán nem is lesz háboru. Erre megint felkeresték mind a ketten a honvédelmi minisztert:

— Kegyelmes ur, jelentjük alássan — szónokol Muzsa — panaszunk van.

— Rapport?

— Igenis, kegyelmes uram, rapportra jelentkezünk. Méltóztattál utasítani a jelentkezésre, mi akképen cselekvünk, készen állunk a bevonulásra és ime azt halljuk, hogy béke lesz. Kegyelmes ur, mi tiltakozunk! Vezess minket a csatába!

Jekelfalussy Lajos jókedvvel nézett rájuk:

— Derék fiuk vagytok. Csak legyetek türellemmel és reméljétek a legrosszabbat: hátha mégis lesz háboru.

Ledöntött gyárkémény.

✱

A modern műszaki tudomány egyik legérdekesebb produkciójának volt szemlélője az a nagy közönség, amely ma délben a leégett Laendler-féle fűrészgár hatalmas kéményének ledöntését nézte végig. A gyárkémény-döntést, mely még nem régen heteknek nehéz és drága munkáját vette igénybe, a modern technika alig egy fél óra impozánsan biztos munkájává tette. Fél óra kellett ma is ahhoz, hogy a Laendler-telep negyven méter magas kürtője a földön heverjen és ez alatt a fél óra alatt minden a legpontosabban úgy történt, ahogy azt a technikai számítások kijelölték.

A kémény ledöntését, mint már tegnap megírtuk, a Laendler-telep újjáépítése tette szükségessé. A ledöntés tervét, melyet Steiner József műépítész dolgozott ki, már ismertettük. Érdekes amerikai módszerű munka ez, amelynek híre igen nagy közönséget hozott ma délben a Laendler-telepre. Ott volt Vargassy Lajos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Lócs Rezső gazdasági tanácsnok, Virágh Lajos városi főmérnök, Herling Gyula mérnök, Zubor Andor jegyző, az üzletvezetőség mérnöki karának sok tagja, igen sok műszaki ember és nagyszámú érdeklődő férfi és női közönség. A rendőrség is kivonult az aktusra és mintegy tizenöt rendőr zárta el azt az 50—60 méteres körzetet, ahova a kéménynek le kellett dőlni.

A kéményt már előzőleg „alátámasztották”, vagyis a falazatot egyik oldalán a földszinttől bizonyos magasságig kibontották és petróleummal áztatott tölgyfagerendákkal támasztották alá, úgy, hogy a kürtő súlypontja a faoszlopokon nyugodott. Steiner József adta meg a jelt néhány perccel háromnegyed 12 óra után az oszlopok meggyújtására. Egyszerre sűrű füstgomoly szállott fel a kéményből. A faducok gyorsan égni kezdtek és a közönség izgatott kíváncsisággal nézte, mikor fog meginogni a kőkolosszus. Mindenki a kémény tetején levő villámhárítóra figyelt és nézték, merre jelzi az a kémény ledőlését. A ledőlés iránya a Marospart felé előre meg volt ugyan szabva, de a kéményledöntéseknél már nagyon sokszor megtörtént, hogy a kémény derékon megtörve nem pontosan a megjelölt helyre zuhant.

Alig mult el néhány perccel negyed egy, mikor a faducok jó része elégett. A hatalmas kémény ekkor szép szabályos ívben, lassan, egy darabban, sehol meg nem törve, mint egy kolosszális kártyatorony egy kis robajjal a földre feküdt. Épen ott zuhant a földre, mint ahova előre jelezték és amikor talajt ért, parabola alakban meggörbült és szétesett.

A páratlan érdekességű látványt nagy figyelemmel nézte végig a közönség. Sorban gratuláltak Steiner műépítésznek, hogy a kémény ledöntése teljesen a terv szerint történt. Mintegy harmincezer téglá hever most a földön, amelynek elhordása néhány hétig eltart. Ezelőtt a kémény lebontása maga is hetekig tartott és igen nagy költségekbe került. A ma ledöntött kémény lebontása a szakemberek számítása szerint 1500 koronába került volna, míg a mai munka költsége mindössze 70 korona volt s e mellett még a téglák legnagyobb része az új építkezésnél is felhasználható lesz.

Az érdekes kéménydöntést le is fotografálták. Az új fűrész építése már hétfőn megkezdődik.

Orvosok háborusága.

Rendkívüli közgyűlés az „Aradi Orvosszövetség”-ben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20

Szokatlan személyi ügygyel foglalkozott ma délutáni közgyűlésén az Aradi orvosszövetség, amely egyik tagjának eljárását tette kritika tárgyává.

A kisebb jelegű háboruságról ezt a tudósítást közöljük:

Néhány hónappal ezelőtt egy heti lapban cikksorozat jelent meg, amely az aradmegyei kórház belső viszonyával foglalkozott. A cikkek egyikében azt írták, hogy Posgay István dr. kórházi főorvos s egyben a törvényszék orvosa is. Mint ilyen, részt vesz a holttestek boncolásában, mint kórházi orvos pedig operációkat végez s így könnyen előállhat valami fertőzés.

Az orvosok a cikk megjelenése után nyilatkozatot köröztek az orvosi kar tagjai között, hogy a főorvost támadó cikket egyikük se írta s nem is sugalmazta. Két orvos kivételével mindnyájan aláírták ezt a nyilatkozatot. Az egyik Auszterweil László dr. volt, aki elvi okokból tagadta meg az aláírást, a másik pedig Mann Ábrahám dr. volt kórházi orvos, ő kijelentette:

— Nem írom alá, mert a cikket én sugalmaztam és föntartom annak a adatait, különben pedig vállalom érte a felelősséget.

Az ügyet az aradi orvosszövetség elé viték, amelynek Mann dr. is tagja. A választmány nem foglalkozott a vádak lényegével, hanem Mann dr. cselekedetét mérlegelte s úgy találta, hogy a fiatal orvos megsértette a szolidaritást; ezért őt dorgálásra ítélte.

Mann dr. írásban megfeleltette az ítéletet a közgyűléshez, amelyre ma délután 5 órakor ültek össze a tagok a városháza kistermében. Nem nagy volt az érdeklődés a közgyűlés iránt s csak éppen annyian voltak jelen, amennyi a határozat képeességhez szükséges. Mint-hogy a tanácskozás zárt ajtók között folyt le, arról csak hézagos tudósítást közölhetünk. Annyit sikerült megtudni, hogy Mann dr. föntartotta a cikkben foglalt kijelentéseket s azt állította, hogy a kórházi főorvosi állás összeférhetetlen a törvényszéki orvosi állással, mert fizikai lehetetlenség két hivatást kifogástalanul betölteni. Helytelen dolognak tartja, hogy az orvosszövetség az ügygyel foglalkozik, mert ez a sajtóbírószágra tartozik.

A közgyűlés tagjai ellentmondtak Mannak. Többen felszóltak és szemrehányásokat tettek neki, amire Mann dr. elhagyta a termet. A közgyűlés ezután helybenhagyta a választmány megrovó határozatát.

Indítvány az önálló bankról. Az aradi kereskedelmi és iparkamara — mint lapunk más helyén megírjuk — szerdán teljes ülést tart, amelyen többek között foglalkoznak az önálló bankkal is. Steiner Ferenc kamarai tag terjedelmes beadványt intézett a kamarához az önálló bank föllállítása érdekében. A beadvány a napokban érkezett a kamarához. Egész gazdasági tanulmány ez s látszik, hogy Steiner Ferenc komolyan belemélyedt e fontos nemzetgazdasági tárgy tanulmányozásába.

A függetlenségi párt értekezlete. Budapesti tudósítónk telefonálja: A függetlenségi párt ma este Hoitsy Pál elnöke alatt értekezletet tartott. Vita nélkül elfogadták az udvarnagyi bíráskodásról szóló törvényjavaslatot. Azután a kongrua javaslatot tárgyalták, amelyet az Apponyi Albert gróf által bejelentett módosításokkal egy általánosságban, mint részleteiben elfogadtak.

BUCSÚELŐADÁS.

— Az angol club feloszlása. —

(Szin: Fényesen világított bálterem. Hölgyek és urak bál öltözetben. A zene egy búhajós keringőt játszik. Táncolnak.)

Sir Lookashy: Mily szép Ön ma este, Miss Gwendoline!

Miss Gwendoline: Ön meg nagyon különös ma, Sir. Olyan az arca, mint valami pótdós városé.

Mr. White: (a fotográfus.) Ne nézz olyan sokszor e leányra, vagy ha igen, akkor vágj bárátságos arcot.

Sir Lookashy: Feminista vagyok. Művész vagyok. Színügyi bizottsági tag, a női kultusz őre . . .

Mr. White: Műtermemben láthatsz aktokat. Csodaszép aktokat. Van Vénuszom kristálylemezen és Madonnám gyöngyházból. Hagyd békében ezt a lányt.

Lord Kotshis: A Sir sötétlen pillant maga elé.

Lady Windermere: Féltekeny vagyok, Lord.

John, a szolga, jelenti: — Boston, hölgyválasz!

(Lady Windermere táncra kéri a Sir-t.)

Mr. Shugar: A Sir nem akar táncolni? Az angol ruhámban nem akar táncolni?

John, a szolga: Mindjárt fog a Sir táncolni. (Autobusz benzínillatot szivattyúz a levegőbe.)

Sir Lookashy: Micsoda büz! Indítványt terjeszték be a közgyűlés elé.

Sir Dr. Austerweill: Ne lármázz Lajos. Eljövend a nyár és lány szelek szárnyán hozza büzét Palesztinába.

Sir Dr. Noldy: Kicsoda ez az ember?

Sir Austerweill: Eljövend ő egy napon és az iszákosak földönfutókká válnak. Az absztinencia győzedelmeskedni fog és tej és méz folyik újra Kanaanban.

Mr. Noldy: Ne hallgassatok rá. Borban az igazság és a szerelmében a gyönyörűség.

Mr. Schwarz (perzsa követségi titkár): Szobrot emelünk neki, Noldy! Eltolható szobrot hazai már ványból.

Sir Lookashy: Ne emeljetez szobrokat. Fáj minden tagom.

Sir Austerweill: Elsorvadnak ők és nem marad belőlük egy marék hamu.

Sir Wadd-Owsky: Érdekes dolgokat beszél ez az ember.

Miss Gwendoline: (Sir Austerweillhez) A szemed kék, mint az ég azurja. Virágkék a szemed és ragyog, mint a hold ezüstje nyugtalan vizeken.

Lady Windermere: Szép fiu. Orvosnövendék korában udvarolt nekem. A legyezőmre irt is valamit: (mutatja) „Tisztességes asszony e nő!”

Mr. Gondaa: Pardon Lady, ez anachronizmus.

Lady Windermere: Hogyan érti ezt, Mr. Gondaa?

Mr. Gondaa: Sehogyan sem értem, Lady, csak mondom.

Sir Lookashy: Táncoljon velem, Miss Gwendoline.

Mr. Morningstern: Mire nem fáj a fogal

Miss Gwendoline: A szemed kék, mint az ég azurja.

Sir Lookashy: Oh, hogy nem akar táncolni velem; (hirtelen) Gwendolinom! Van egy házam. Szép emeletes házam. Nagy üzlet van benne, tele édességekkel. Olyan édesség nincs több e földön. Van három hófehér nyulam. Nubia párduca szülte őket. Odaadom, ha táncolsz velem.

Miss Gwendoline: Virágkék a szemed és ragyog mint hold ezüstje nyugtalan vizeken.

Mr. Shugar: A Sir sir. Miért sir a Sir?

Sir Lookashy: . . . Valahol, túl az operencián, sebesvízü folyó partján van egy elefántesont torony, Böles tanács kormányoz benne. Valahol van egy tüzérlaktanya. Bizton tudom, valahol van

egy tüzérlaktanya. Elhozom neked. Odaadom összes parkjaimat, puhamoháju szökőkutas parkjaimat. Van egy könyvem. Ha szüzek elolvassák, zárdába vonulnak. Ezt is odaadom neked. Mindent odaadok neked. Táncolj velem Gwendoline.

Miss Gwendoline (Sir Dr. Austerweillhez): Szeretlek! Te leszel a párom!

Sir Lookashy: Segítség! . . . Ügyész! . . . Erkölestenység! . . . Pornográfia! . . . El kell kobozni őt!

Az ügyész megjelenik a föld alól és elkobozza Miss Gwendoline-t.

A szereplők valamennyien angolosan távoznak. A club feloszlik.

(Függöny.)

Angolból fordította:

(—kacs.)

Kártérítési pör —

a „megbecstelenítésért.”

A nevelőnő kálváriája.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 20.

Az aradi polgári törvényszékhez a mai napon terjedelmes kereset érkezett. A benyújtója, *Rieder Adrienna*, egy külföldi származású, feltűnő szépségű husz éves nevelőnő, aki *hatezer korona* kártérítési összeg erejéig indított pert *Rosenthal Zoltán* dr. gurahonci gyakorló orvos ellen, akitől azon a címen követelkártérítést, mert — az ő előadása szerint — női becsületétől megfosztotta és beteggő tette. A nélkül, hogy az ügy érdemével foglalkoznánk, szigorú objektivitással elmondjuk, hogy *Rieder Adrienna* miképpen eseteli keresetében kálváriáját, illetőleg a per előzményeit s közöljük alább az érdekeltek kijelentéseit is.

(A regényes élettörténet)

Kiskoru *Rieder Adrienna*, — mint ezt hosszú keresetében elmondja, — előkelő szülők gyermeke. Atyja főtisztviselő volt Laibach város szolgálatában, anyja egy osztrák mágnás familia sarja. *Rieder Adrienna* korán árvaságra jutott. Még mint egészen fiatal leány a laibachi kolostorban nevelkedett és itt maradt egész tizenhét éves koráig. Mivel minden támasz nélkül magára maradt, kenyérkereset után kellett néznie. Nagy műveltségénél fogva, mint nevelőnő könnyen kapott állást egy bécsi előkelő családnál, ahol huzamosabb ideig volt alkalmazásban. Mikor ettől az állásától megvált, 1907-ben Magyarországra jött, ahol az aradmegyei Gurahoncon *Weiszberger Mór* nagykereskedő meghívására, annak családjánál mint nevelőnő kapott alkalmazást. Ez történt 1907. szeptember hó 1-én.

(„Az orvos szemét vetett rám.”)

Itt kezdődik az én szerencsétlenségem — írja *Rieder Adrienna*. — A *Weiszberger* család háziornosa *Rosenthal Zoltán* dr. volt. Ez az ember többször eljárta a *Weiszberger* házhoz és „szemet vetett rám.” Tüzesen udvarolni kezdett nekem. Én féltem tőle, nagyon tapasztalatlan voltam. Miután szenvedélyes ostromával nem ért célt, mert én minden intim közeledését erélyesen visszautasítottam, az orvos segítőtárs után nézett, akinek segítségével célt érhesen. Ezt *Vámosi Péter* gurahonci gyógyszerész személyében találta meg.

Ettől kezdve nem volt nyugtom a gyógyszerésztől. Valahányszor látta, hogy a nevelőmre bizott gyermekekkel sétálok, azonnal

hozzám csatlakozott és hosszasan beszélt nekem az orvosnak irántam tanusított mélységes vonzalmáról. Elmondotta nekem, hogy *Rosenthal* dr. engem nőül akar venni, de ezt egyelőre nem teheti meg, mert családi okok ebben megátolják. A gyógyszerész állhatatosan kért, hogy tegyem meg azt, amit az orvos kíván, ellenkező esetben eljátszom a szerencsémét. Én ilyenkor mindég azt kérdeztem *Vámosi gyógyszerésztől*: dehát mit akar tőlem a doktor ur? — mire a gyógyszerész kitérő feleletet adott.

Mikor a gyógyszerész engem már jól előkészített, egy este, 1907. november 19-én, a *Weiszberger* gyerekekkel elmentem a *Vámosi* gyógyszerésztárába. A gyógyszerész örömmel fogadott bennünket, a gyermekeket bevezette a feleségéhez, engem pedig egy különbejáratu szobába kéretett.

(Mi történt a gyógyszerésztárában?)

A szobában *Rosenthal Zoltán* dr. már várt reám. Mikor beléptem, *Vámosi* gyógyszerész nyomban eltávozott és engem a doktossal együtt hagyott. *Rosenthal* dr. engem megragadott, csókjaival és öleléseivel árasztott el és szenvedélyesen beszélt nekem szerelméről és jövőm boldogságunkról. Én, amennyire gyönge erőmtől telt, védekeztem, rimádkodtam, hogy ne tegyen szerencsétlenné, de mindez nem használt.

Egy pillanatra arra gondoltam, hogy segítségért kiáltok, de meggondolva annak következményeit, hogy a gyógyszerész felesége és a nevelőmre bizott gyermekek berohanának, türtem a doktor támadásait. Féltem a botránytól, mely okvetlen bekövetkezett volna.

Ily külső és belső küzdelem után, megtörtént velem, amit *Rosenthal* dr. nem hajlandó jóvá tenni. *Weiszbergerék* házában hétig betegen feküdtem. *Rosenthal* dr. is oda jött és sajnálkozásának adott kifejezést a történetek fölött; kijelentette, ha tudta volna, hogy ilyen súlyos következményei lesznek, nem érintett volna. Vigasztalt. Azt mondotta, hogy jóvá teszi bűnét, nőül fog venni, de ezt csak egy év múlva teheti meg.

(A viszony következményei.)

Amikor felépültem a betegségeből, *Vámosi* gyógyszerész folyton továbbra is követett és rábeszélte, hogy most már ne szakítsam meg *Rosenthal* dr.-al való viszonyomat, mert boldogságomat és jövő szerencsémét csak így mozdíthatom elő. A beszédek hatása alatt még kétszer vagy háromszor megjelentem az orvos lakásán, de ekkor már mindjobban beláttam, hogy én itt két férfinak lettem áldozata, hogy a doktornak nincs komoly szándékában engem nőül venni és így *Rosenthal* doktossal 1907. karácsony táján végleg szakítottam.

Itt kezdődik a kálváriám. Folyton betegkedtem és egy rémes dolognak jöttem tudatára. A *Weiszberger*-család szolgálatát 1908. április 15-én elhagytam. Aradra kerültem, de csak egy hétig voltam ott, mert betegsémem miatt állást sehol sem kaphattam. Aradról *Halmágyesucsra* mentem, ott voltam alkalmazva, mint nevelőnő, április végétől augusztus végéig, de állásomban betegsémem miatt ott sem maradhattam meg. Augusztus végén újból *Aradra* mentem, ahol *P. J. dr. orvosnál* nyertem nevelőnői alkalmazást, de ott oly súlyosan megbetegedtem, hogy az állást két hét múlva el kellett hagynom.

Nagy nyomoromban többször irtam *Rosenthal* dr.-nak segélyért, aki küldött is részemre kisebb összegeket. 1908. szeptember havában Aradról *Temesvárra* mentem, ahol *Pick Emil* magántisztviselő alkalmazott gyermekeihez nevelőnőnek.

Ez az alkalmaztatásom is rövid életű volt. Október havában oly rosszul lettem, hogy állásomat újból el kellett hagynom. November 6-án kénytelen voltam Tauffer Jenő tiszti főorvos szanatóriumába felvétetni magamat. Három héttig voltam itt. A főorvos konstataulta, hogy súlyos természetű belső bajom van. Javasolta, menjek Szliácsra. Igen, ha lett volna miből?

Temesvárról felmentem Budapestre, ahol Guttman Herman alkalmazott nevelőnőnek, de az orvosok, akik megvizsgáltak, kijelentették, hogy műtétnék kell magamat alávetnem. Hogy ezután egészséges leszek, azt nem lehet tudni.

Sajnos, a magyar törvények nem nyújtanak módot az ilyen szerencsétlen leánynak, hogy a csábító férfit házassági ígéretének teljesítésére kényszerítse, de a bírói gyakorlat módot nyújt arra, hogy kártérítési igényemmel élhessek. Ezen a címen Rosenthal doktortól, akinek több mint 10 évi orvosi praxsisa és évi tizezer korona jövedelme van, hatezer koronát követelek.

(Az érdekeltek nyilatkozata.)

Telefon útján kérdést intéztünk a keresetben megnevezett Rosenthal orvoshoz és Vámosi gyógyszerészhez, hogy mi az észrevételük a leány különös panaszához. A két férfi ezt mondta:

— Addig is, amíg illetékes helyen megadjuk a képtelen keresetre a választ, kijelentjük, hogy *abból egy szó sem igaz*. Az a nő zsarolás céljából csinálja ezt, mert pénzt kérő leveleit figyelmen kívül hagytuk. Most ilyen eszközzel akar tőlünk valamit kicsikarni.

Megkérdeztük azután Weiszberger is, hogy volt-e nála alkalmazásban a nevelőnő.

— Másfél évig volt nálunk — felelte Weiszberger — s mintegy 9 hónappal ezelőtt ment el tőlünk, magunk se tudjuk, hogy miért? mi nem mondtunk föl neki.

— Betegeskedett-e önöknél az a nő?

— Sohase volt beteg másfél év alatt.

MULATSÁGOK.

(=) **Lutheránusok hangversenye.** Az aradi ág. ev. egyház által folyó hó 27-én Fehér kereszt szálló nagytermében rendezendő, hangversenyyel egybekötött táncestély igen sikeresnek ígérkezik. A hangverseny részletes műsora legközelebb fog közzététetni, de annak művészi színvonala már is biztosítva van. A kolozsvári m. kir. Ferencz József tudomány egyetem 70 tagból álló énekkara *Virányi Jenő*, a kolozsvári Nemzeti színház karmesterének vezénylete alatt több elsőrendű énekszámot fog előadni. Az énekkarral jön a művészi nivón álló „*kolozsvári férfi ének-négyes*”, melynek tagjai: *Székelyhidny Ferenc dr., Hidolin Lajos dr., Zsigmond Ferenc és lovag Koller János*, mind a négy a *kolozsvári zenekonzervatorium tagjai*. Éme kitűnő kvartett a műsoron külön 2 pontban fog szerepelni 4—5 darabbal. A helybeli filharmonikusok teljes orkeszterrel egy Aradon még elő nem adott szimfóniával gazdagítják a műsort. Megjósolhatjuk, hogy ez az estély méltóan fog sorakozni az aradi lutheránus estélyek sikereihez.

(=) **A „Gutenberg”-dalkör hangversenye.** Az aradi nyomdászok „Gutenberg” dalkörének tagjai fáradhatatlanul dolgoznak azon, hogy a hangversenyen résztvevő közönségnek minél nagyobb élvezetett szerezzenek. A kitűnően összeállított programszámokból kitémük a „Gutenberg”-dalkörnek énekszámait és az „*Angol kisasszony*” című egy felvonásos francia bohózat. Azonkívül igen sok magánszám lesz előadva.

DÖNTŐ NAPOK.

Anglia új formulája. — Koronatanács Bécsben.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 21.

A szerbiai háborus helyzet ma változatlan. Csak késő éjjel érkezett egy londoni távirat, amely arról ad hírt, hogy *Anglia a konfliktus elintézésére a bécsi kabinetnek egy újabb formulát küldött*, amelyben kéri a monarchia követeléseinek minimumát megjelölni. A nagyhatalmak tovább folytatják a békeakeciót, de ez ideig még nem tudtak egységes határozatra jutni.

A külpolitikai helyzet általános megítéléséről — mint budapesti tudósítónk táviratozza — a *Pester Lloyd* holnapi számában a következőket írja:

„A helyzetben semmiféle változás nem állott be és éppen olyan feszült és homályos, mint tegnap volt. A hatalmak az egymással való tanácskozásokat a legnagyobb komolysággal folytatják, anélkül, hogy azokba a bécsi kabinet befolyna, vagy részt venne. A tárgyalások a különböző javaslatok körül folynak és minden oldalról igyekeznek a nehézségeket elhárítani. Ideérkezett diplomáciai jelentések szerint, eddig még nem sikerült egyezsége jutni, de mielőtt a hatalmak Belgrádban lépést tennének, az egyezségnek okvetlenül meg kell történni, hogy az amit Belgrád részéről ki akarnak vinni, Ausztria-Magyarországra nézve is üdvös legyen. Ha ez az előfeltétel hiányozna, úgy a diplomáciai tárgyalások feleslegesnek mutatkoznának. A bécsi kabinet megmaradt eddigi álláspontján. Ugy látszik, még mindig Tittoni indítványa képezi a tárgyalásokat, amelyhez a monarchia elvi hozzájárulását megadta. A legújabb esemény egy angol formula. Erről Bécsben még nincs világos kép, de hogy csakugyan létezik megállapítható abból a körülményből, hogy az angol külügyi hivatal, a bécsi kabinethez fordult, hogy az osztrák-magyar kormánynak, melyek a legesekélyebb követeléseit a konfliktusban. Az osztrák-magyar kormány erre a kérdésre legközelebb adja meg a választ. A bécsi kabinet a szerb jegyzékre a jövő hét folyamán okvetlen elküldi választát. A monarchia a saját útjain jár és nem siet, részben tekintettel a hatalmak tárgyalásaira, de ragaszkodik ahhoz, hogy türelmét most már nem hagyja hosszú próbára tenni.”

A mai háborus eseményekről egyébként alábbi táviratainkban számolunk be:

A szerb kormány makacssága.

Milovanovics külügyminiszter nyilatkozata.

Belgrádból táviratozzák: A *N. Fr. Pr.* belgrádi tudósítója tegnap beszélgetést folytatott *Milovanovics* dr. szerb külügyminiszterrel, aki ezeket mondta:

— Annyit mondhatok önnek, hogy eddig a pillanatig a hatalmak semmi új lépést Belgrádban nem tettek. Mindenesetre üdvös volna, ha a hatalmak ezen lépést idején megtennék, mielőtt Szerbia a közvetlenül érdekelt Ausztria-Magyarország újabb javaslatait megkapja.

— Ami a helyzetet illeti, csak ismételttem Önnek, hogy én a békének igaz, meggyőződött híve voltam és az vagyok ma is és minden lehetőséget felajánlottam, csak hogy a béke fenntartható legyen.

— Őszinte kívánságom nem csupán az, hogy a béke Szerbia és a szomszédos monarchia között fenntartassék, hanem hogy a jövőre nézve a viszony barátságosabb és szívélyesebb legyen a két állam között.

— Nagyon természetes, hogy nemcsak tőlünk, hanem elsősorban Ausztria-Magyarországtól függ, hogy ez a cél elérhető legyen. Ha Ausztria-Magyarország új javaslatát élenk terjeszti, úgy azokat a legnagyobb figyelemmel és jóakarattal fogjuk vizsgálni, hogy lehetőleg békés választ adhassunk rá, természetesen feltéve, hogy eme javaslatnak sem tartalma, sem formája nem lesz sértő, vagy kellemetlen Szerbiára nézve.

— Véleményem szerint nemcsak arra kell törekednünk, hogy a mai súlyos helyzetből kivezető utat találjunk, hanem mindent meg kell tennünk a két állam közötti kölcsönös bizalom helyreállítására.

Marcias jegyzék a nagyhatalmakhoz.

Frankfurtból táviratozzák: Szerbia — mint a *Frankf. Ztg.* jelenti, — a hatalmakhoz, Ausztria-Magyarország kivételével, egyforma közleményt intézett arról, hogy a szerb kormány hogyan fogja fel a helyzetet. A szerb kormány e kijelentései sem formájuk, sem tartalmuknál fogva nem nyújtanak reményt arra, hogy Szerbia Ausztria-Magyarországgal a közel jövőben meg fog egyezni. A szerb kormány ebben a közleményben kijelenti, hogy ő azt hallotta, hogy legutóbbi választásjegyzékével Bécsben nem voltak megelégedve, azért, mert a kormány azt, hogy a boszniai kérdést fejtegesse, elutasította. A szerb kormány kijelenti, hogy Szerbia még akkor sem fog leszerezni, ha Ausztria-Magyarország ezt ultimátum alakjában fogja követelni. Szerbia csakis az esetben fog e kívánságnak eleget tenni, ha a hatalmak tőle ezt kollektív lépés útján követelik. Szerbia végül egy diplomáciai iratban szokatlan hangon kijelenti azt, hogy ha Ausztria-Magyarország Szerbiát megtámadná és Szerbia kénytelen lenne a nemzeti békéért küzdeni, Szerbia erőteljesen fog érdekeiért sikra szállani.

(Ezt a hírt tudvalevőleg az *Aradi Közlöny* már tegnap közölte a *P. L.* távirata alapján. — A szerk.)

A szerb honvédelmi bizottság ülése.

Belgrádból jelentik: A honvédelmi bizottság tegnap délután ülést tartott. Ennek az ülésnek az kölcsönzött nagy jelentőséget, hogy azon a *skupstina* számos tagja is megjelent. Kü-

lónosan a nacionalista és haladóparti képviselők voltak nagy számmal az ülésen képviselve. A központi vezetőség elnöke felszólította a képviselőket arra, hogy jelentsék ki nyíltan a honvédelmi bizottság előtt, hogy ők vagy legalább a nacionalista képviselők ragaszkodnak-e a tervezett határozati javaslatához és hogy igaz-e az, hogy a kormány Szerbia sorsát a hatalmaknak akarja átengedni. Erre *Rafaelovics* nacionalista és *Marinkovics* haladóparti képviselők hosszabb beszédben azt válaszolták, hogy ők a honvédelmi bizottság bangulatával egyetértenek és ragaszkodnak a január 14-én elfogadott határozati javaslatának az álláspontjához.

Szerbia nem mond le követeléséről.

Berlinből jelentik: A Tageblatt tudósítója meglátogatta *Grucics* szerb követet, aki ezeket mondta:

— A helyzet valamivel javult, miután Németországot is megnyerték a konferencia eszméjének. Szerbia a konferenciától nemzeti existenciájának és kereskedelmének biztosítását várja.

Arra a kérdésre, hogy követel-e Szerbia területi engedményeket, a követ nem akart felelni, csak azt mondta, hogy minden a nagyhatalmak döntésétől függ. Kijelentette még, hogy nem hiszi, hogy Ausztria-Magyarország ultimátumot fog intézni Szerbiához. A Boszniáról való formászerű lemondásról *éppoly* kovássé lehet szó, mint például arról, hogy Olaszország lemondjon Trientről, vagy Triestről. Igazában csak eszményi javakról van szó és Ausztria-Magyarország nem követelheti Szerbiától, hogy erkölcsi öngyilkosságot kövessen el. Közvetlen tárgyalással ezt a kérdést, melynek nemzetközi karaktere van, nem lehet elintézni. Erről Szerbia különben sem nyilatkozhat addig, amíg a nagyhatalmak nem döntöttek. Mihelyt a konferencia döntött, ítélete előtt minden államnak meg kell hajolnia.

Arra a kérdésre, hogy Szerbia folytatja-e a fegyverkezést, a követ ezt válaszolta:

— *Tagudhatatlan, hogy Szerbia fegyverkezik, de Ausztria-Magyarország még nagyobb mértékben teszi ezt.* Mi csak azért teszünk, hogy védekezzünk. Egyébként reméljük, hogy most már Ausztria-Magyarország is *időbb* előzékenységet tanúsít és akkor a béke biztosítva lesz.

Belgrádból táviratozzák éjjel: A lakosság félelme engedett. Biztosra veszik, hogy a nagyhatalmaknak sikerül a békét megteremteni. Szerbia mindég kijelentette, hogy a kérdés európai kérdés és kész magát a nagyhatalmak határozatainak alávetni. Most is ezt ismétli.

Belgrádból táviratozzák: A politikai pártok naponként tanácskozásokat tartanak. Határozatot még nem hozták, de hangoztatják, hogy a skupstinában állást foglalnak a tekintetben, hogy a februári rezolúcióhoz ragaszkodnak.

A nagyhatalmak akciója.

A krízis elhalasztása.

Bécsből táviratozzák: A N. Fr. Pr. értesülése szerint a nagyhatalmak azt kívánják, hogy a bécsi közös külügyminisztérium *halassza el a szerb jegyzékre adandó válasz átnyújtását.* Az osztrák-magyar külügyminisztérium kész ezt a kívánságot teljesíteni és így *Forgách* gróf a belgrádi kabinet március 14-iki jegyzékére *nem kedden, vagy szerdán, hanem később fogja a választ átnyújtani Belgrádban.* Ily módon a nagyhatalmak *időt akarnak nyerni, hogy megegyezzenek a Belgrádban teendő közös lépés ügyében.*

A nagyhatalmak ez akciója kettős célt követ. *Rá akarja bírni Szerbiát egy békés nyilatkozatra és biztosítani akarja a konferencia létrejöttét.* E kettős akciójával összefügg az a kérdés, amit Anglia intézett a bécsi külügyminiszterhez. *Grey* angol külügyi államtitkár azt tudakolta, milyen határozott feltételek alatt kívánja a monarchia elintézni a boszniai kérdést. Ausztria-Magyarország válasza nyilván úgy fog hangzani, hogy Szerbiától *feltétlenül kívánja a Boszniát illető igényekről való lemondást,* a konferencia pedig, miután a portával kötött egyezmény végleges jog állapotot teremtett, *vegye tudomásul az annexió tényét.* A konferencia létrejöttén az olasz kormány *fáradozik ismeretes indítványával, amely a konferencia programjából teljesen ki akarja küszöbölni a vitás szerb kérdést.*

Rómából táviratozzák: A külügyi hivatalból jelentik, hogy Franciaország, Anglia és Németország kijelentették, hogy hozzájárulnak *Tittoni* javaslatához. Oroszország végleges válaszában megadása előtt bizonyos dolgokról magyarázatot kért, de remélik, hogy ez a hatalom is még ma kijelenti hozzájárulását. Ez a siker nagyon megerősíti *Tittoni* állását.

Oroszország álláspontja.

Pétervárról táviratozzák: A Carszkoje-Szelóban tegnap minisztertanács volt, mely állítólag elhatározta, hogy az esetleges háború tartamára a birodalmi dumát és a birodalmi tanácsot feloszlatják.

Pétervárról jelentik: Belgrádban igen mély hatást tett az a hír, hogy a legutóbbi orosz jegyzék elküldése előtt komoly tárgyalás volt *Izvolszky* és *Berthold* gróf között. *Izvolszky* kijelentette az osztrák-magyar követnek, hogy *Oroszország nem fog beavatkozni az esetleges háborúba, de intő hangon hozzátette, hogy ez a háború Szerbia előrelátható veresége következtében évtizedekre feszült viszonyt teremt Oroszország és a monarchia között.*

Pétervárról táviratozzák: Itteni hírek szerint Franciaország Anglia és Oroszország Bécsben ki fogják jelenteni, hogy a legutóbbi szerb jegyzéket úgy kell értelmezni, hogy Szerbia határozottan *lemond minden területi és politikai követelményéről.* Ezek a hatalmak egyidejűleg a szerb kormányt arra kéri majd, hogy újabb körtáviratban erősítse meg ezt a fel fogást.

Törökország magatartása.

Berlinből táviratozzák: Konstantinápolyi jelentés szerint *Pallavicini* őrgrof osztrák-magyar nagykövet tegnap hosszasan tanácskozott a külügyminisztérium vezetőjével. A két diplomata a szerb kérdést tárgyalta. Az osztrák-magyar nagykövet tudni akarta, hogy Törökország az esetleges háborús bonyodalomban milyen magatartást tanúsít.

Vilmos császár Bécsben?

Bécsből táviratozzák: A városban délelőtt az a hír terjedt el, hogy *Vilmos császár titokban ideérkezett és Ferenc József királylyal és császárral valamint Ferenc Ferdinánd trónörökösével megbeszéléseket folytatott a politikai helyzetről.* Vilmos császár utazását csakhamar összefüggésbe hozták azzal a hírrel, hogy *Oroszország nem*

hajlandó Belgrádban a béke érdekében intervenálni s ennél fogva a háború Szerbiával elkerülhetetlen. Azt is beszéltek, hogy a németek uralkodója *háborús párti és azért jött Bécsbe, hogy a döntést siettesse.*

Ez a hír ma délben Budapestre is elérkezett. Egy budapesti lap érdeklődött a kabinetirodában, ahol ezt válaszolták:

— *Mi erről mitsem tudunk.*

Arra a kérdésre, hogy ad-e cáfolatot a kabinetiroda erre a hírre, azt felelték:

— *Ezt sem tudjuk.*

Koronatanács.

Fővárosi tudósítónk jelenti:

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 3 órakor *Bárczy* István dr. titkár és *Abrányi* Kornél sajtóirodai főnök kíséretében Bécsbe utazott. A miniszterelnök utazása a legszorosabb összefüggésben áll a szerb válsággal. Félhivatalosan is kijelentik, hogy a miniszterelnök utazása *igen fontos külügyi tanácskozásokkal függ össze.*

Wekerle holnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Az audiencia után *közös minisztertanács lesz, amelyen a király fog elnökölni és amelyen a magyar és az osztrák miniszterelnök is résztvesz.*

Zágrádból táviratozzák: Itt az a hír van elterjedve, hogy *Rauch* Pál báró horvát bánt sürgősen Bécsbe hívták. Mivel ez az utazás a szerb válsággal áll összefüggésben, azt hiszik, hogy a zágrábi nagy-szerb hazaárulási pört bizonytalan időre *el fogják napolni.*

Ferenc József lemondásának híre.

Londonból táviratozzák: A *Dayli Telegraph*nak bécsi tudósítója, állítólag a legfelsőbb bécsi körökből nyert meggyőződés alapján jelenti, hogy *kérdéses, vajjon Ferenc József tovább viselné a koronát, ha a háború kitör.*

Londonból táviratozzák: A *Times* bécsi értesülése szerint *Ferenc Ferdinánd királyi herceg egy ember előtt, aki különös bizalmát bírja, azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a háború el lesz kerülhető.*

Félhivatalos tájékoztató.

A félhivatalos *Bud. Tud.* a helyzetről — mint budapesti tudósítónk jelenti — a következőket jelenti éjjel: *Míg a nemzetközi helyzetben javulás nem tapasztalható, addig a szerb kérdés még mindég határozatlan feszült. Döntő nyilatkozat a jövő hét folyamán fog történni.*

Szerbia hadikészülődése.

A háborús párt.

Belgrádból táviratozzák: *György* trónörökös egyre tüzei a harc pártot. Tegnap megjelent *Milovanovics*nál és kijelentette, hogy nyugtalankodik, mert attól tart, hogy a kormány engedni fog a hatalmak nyomásának. A kormány bujosságának — nézete szerint — véget kell vetni. Mielőtt a kormány döntő lépést tezne, meg kell kérdeznie a skupstinát, hogy megmarad-e a február 14-ikén hozott határozata mellett? Ha igen, akkor a kormánynak *ily értelemben kell eljárnia, vagy pedig adja be lemondását.*

A Voss. Ztg. jelenti Belgrádból: A háborus hangulat nem csökken és a belgrádi bujtogatók még mindig azzal fenyegetődnek, hogy a *habsburgi monarchiát ki fogják végezni*. Ezek a háboruapostolok azt követelik, hogy *Szerbia még nagyobb mértékben mozgósítson*. A kormány egyelőre még a legtávolabbról sem gondol arra, hogy a fegyverkezést abba hagyja.

Prágából táviratozzák: *Musics*, a nemzetvédelmi bizottság elnöke kijelentette, hogy *Szerbia előtt csak az a cél lebeg, hogy a mostani bonyodalomból európai háboru keletkezzék*. Musics kijelentette, hogy Szerbia egyetlen protektora Anglia, mely Oroszországot most homloktérbe tolja.

A fegyverkezés

Belgrádból táviratozzák: Amerre néz az ember, háborus készülődés folyik. A legutóbbi negyvennyolc órában oly intézkedések történtek, amelyekből *Belgrád közeli kiürítését kell következtetni*. Az udvar, az állami hivatalok és a bankok el vannak rá készülve, hogy a fővárost a legrövidebb idő alatt elhagyják. Az összes levéltárak már *Nisben* vannak. A külföldi pénzügyintézetek itteni fiókjai csak a föltétlenül szükséges összegeket tartják pénztárukban. Általános az a benyomás, hogy az ország közvetlenül a háboru előtt áll. Ugy a képviselői, valamint a katonai körök azt mondják, hogy a kormány a boszniai kérdésben nem engedhet. A kormány esetleges visszavonulása a dinasztia bukását és belső forradalmat vonna maga után. — A világ minden tájékáról érkeznek haretéri tudósítók, a hadügyminiszteriumban éjjel-nappal sürgős-forgás van, az utcákon hemzsegnék a komitácók, akik azért jöttek, hogy a bandákhoz csatlakozzanak. Egyáltalán a fővárosban igen nagy a harcikedv és biztosra veszik a szerb fegyverek diadalát.

Belgrádból táviratozzák: A fegyverkezés az eddiginél is nagyobb mértékben folyik. Semmi sem mutat arra, hogy a lakosság körében békésebb felfogás kezdene elterjedni.

A hadiszerek átszállítása.

Belgrádból jelentik: A Tageblatt konstantinápolyi értesülése szerint a Szerbia által megrendelt Törökországon át szállítandó hadiszerek a következők: 100,000 puska, 50 millió töltény, 400,000 gránát, 130,000 srappel, 170 géppuska, 21 ágyu, 620 tábori telefon, 4 dróttalan táviró-állomás, 4 katonai léggömb és 9 automobil. Törökország ezeknek csak azt a részét hajlandó kiadni, melyek két nagy gőzöson már utban vannak, de ebből is csak a dinamitnak azt a részét, amennyi bányászati célokra lehet szükséges. Több dinamit-szállítást nem enged.

Frankfurtból táviratozzák: Szalonikiból jelentik: A török kormány ma megadta az engedélyt, hogy a Szaloniki kikötőben levő hadiszert és dinamitot Szerbiába szállítsák.

A szerb király fia — örösmester

Belgrádból táviratozzák: Zsivkovics hadügyminiszter a trónörökös fivérének, Sándor hercegnek az örösmesteri rangot adományozta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A vasut felelőssége. Özv. Szeckó Mátyásné a múlt évben kártérítési pert indított az Arad-hegyaljai motoros vasut ellen. Szeckóné fia a motoros alkalmazásában volt. Tavaly a fiut Világosan szerencsétlenség érte. Amint kihajolt a motorkocsiból, fejét oly szerencsétlenül vágta bele a vonat mellett felállított egyik telegráf-póznába, hogy sérülése következtében meghalt. Az aradi törvényszék özv. Szeckónét elutasította kártérítési igényével. A nagyváradi kir. ítélőtábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és elvben kimondva a kártérítési igény jogosságát, utasította az alsóbíróságot, hogy a kártérítést ítélje meg.

§ Eltűnt ezres. A múlt év őszén Popeszkú András dr. nadabi (Aradmegye) földbirtokos feljelentést tett az aradi ügyészségen *Kart Ka-*

alin kisjenői kávéházi felirónó ellen, amiatt, hogy mikor egy alkalommal látogatást tett nála, a felirónó egy ezer koronás bankjegyet ellopott tőle. Ma tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék. *Kart Katalin* tagadta, hogy ellopta volna az ezer koronást, azt adta elő, hogy ezt Popeszkú dr. ajándékba adta neki. A törvényszék, mivel a vádat nem látta beigazoltnak, *Kart Katalint felmentette*.

A LOVAG UR.

Egy nagystilű szélhámos bünei.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, március 21.

A fővárosi lapok tegnap irtak már lovag Zolnay Béla budapesti magánzó szélhámosságairól. Ma még a következő érdekességek derültek ki a lovag urról:

A lovag urról megállapították, hogy állandóan a gazdag urak, előkelő férfiak barátságát kereste. Leggyakrabban huszártiszti egyenruhában mutatkozott. Az öcsese lovag Zolnay Viktor vívómester, aki az egész országot bekalandozta már és mindenütt a katonatisztekkel kötekedett. Zolnay Béla ellen a budapesti rendőrségen 21 följelentés van csalás miatt. Viselt dolgai közül legnevezetesebbek a következők:

Évekkel ezelőtt feleségül vette Gráf Arankát, egy dúsgazdag elvált asszonyt, akitől 300,000 koronát esalt ki, azután tébolydába záratta a nőt. Most a Lipótmezőn van. Azután vadházasságra lépett egy Tóth Irén nevű leánnyal, akinél szintén sok pénzt sejtett. A nőnek egy régi szeretőjétől maradt is *Kisizsák* községben földbirtoka s néhány ezer koronája. Gyakran lejárt Zolnay ezzel a nővel a faluba s ott hercegnőnek adta ki kedvesét.

Nemrég a lovag ur ellen Plesch Mátyás földesgazda csalás miatt feljelentést tett s elmondta, hogy nagy értékű szarvasmarhák járlatlevelét csalta el tőle Zolnay, aki több ezer koronával megkárosította. A rendőrség ez ügyből kifolyólag 30 rendbeli okirathamisítás miatt folytatja Zolnay ellen az eljárást.

Néhány év előtt a lovag ur a testvérével, a vívómesterrel fölkereste Festetich Pál grófot.

— A nagykanizsai kerület képviselői mandátumát fölajánljuk önnek, — mondta Zolnay Béla. — Ez itt a testvérem, jómódu kanizsai kereskedő s az ő befolyásának következtében megkaphatja a mandátumot.

Zolnay Viktor, a vívómester-kereskedő azonnal előállott és a markát tartva mondta:

— Ha nyolcezer korona előzetes költséget ad a gróf ur, biztos a mandátum.

A gróf fizetett, a mandátum-vigée lovagok pedig eltűntek. A gróf sokáig nem látta őket. Később feljelentést tett ellenük és a csendőrök a vidékről Budapestre szállították a lovagokat. Zolnay Béla a rendőrségen a gróf elé borult és sirva könyörgött. Erre a gróf visszavonta a följelentést.

Legutóbb Tóth Irén segítségével nagy összeg erejéig csapta be Urbanek Béla miniszteri tanácsost, akinek olyan birtokot adtak el, amely nem is volt az övéké. A tanácsos följelentette őket. Tegnap pedig Kóczi Antal magánhivatalnok és Pintér Pál koresmáros jelentették föl Zolnay Bélát. Pintérrel azt az együgyü mesét hitette el, hogy Takács Zoltán Párisban nagy pénzhamisító bandát szervezett, de olyan ügyesen készíti a hamisbankókat, hogy nem jönnek rá. Ha Pintér ad 2000 koronát, ő is részesül a hamisbankókból. A rendőrség valószínűleg a napokban letartóztatja a lovagot.

EGY IZGALMAS HÉT.

*

(Hogy informálják a sajtót? — Az előzékeny Jettel. — Nagy politika a telefonon. — A kapitány ur hivei.)

*

— Fővárosi levél. —

A szerb fegyvercsörtetés legelőször a sajtót állította hadilábra. A katonai mozgósításból még csak mutatóba produkáltak valamit, de a zsurnalisztika az utolsó emberig mobilizálva van és szinte háborut visel, hogy minél tökéletesebben kiszolgálhassa a közönséget. Ez a hadviselés néha könnyű, máskor nagyon nehéz. El lehet mondani, hogy minél nagyobb urat ostromol az ujságíró hírekért, annál nagyobb előzékenységre és megértésre talál s a kis szolgabíró bizonyára elcsodálkozik, hogy egy Aerenthal, egy Schönaich, egy Jettel — aki legelső pennaforogatója a bécsi diplomáciának — milyen hihetetlen udvariassággal jár kezére a sajtónak. És ez helyesen van így; ilyenkor világlik igazán, hogy az ujság milyen világmozgató érdekeket szolgál és hogy nélküle bénává sántulna, vakká és süketévé nyomorodna még az élet-halál fölött határozó diplomácia is.

Azt hisszük, hogy ezekben az izgalmas napokban is nagyon érdekelné fogja a közönséget, hogyan szolgálják ki a budapesti sajtót az ugynevezett mértékadó és illetékes körök, amelyek most valóban megérdemlik ezeket a felhivatalos nagyképűséggel elkoptatott jelzőket. Először is tisztában kell lenni azzal, hogy ugy a külügy- mint a hadügyminiszteriumban nagy apparátussal dolgozó sajtóiroda van. Amazt lovag Jettel titkos tanácsos, osztályfőnök vezeti s ő maga ad a legszivesebben felvilágosítást.

— Halló, halló! szól Budapestről a háboruban dolgozó ujságíró

— Halló! felel Bécs — mi tetszik?

— Jettel öxellenciáját kérjük a telefonhoz.

— Halló! — szól most egy mélyebb hang. Wer spricht dort?

Ez a mélyebb hang Jettelé, aki az ujságíró kérdésére röviden, nagyon szabatosan, nyomdafesték alá rendezett mondatokban ad fölvilágosítást s lehetőleg olyan tempóban, hogy ne okozzon a redakciónak tulságos idő- és költségpazarlást. Az ujságíró egyik kérdést a másik után veti föl s rendszerint Forgách gróf felől tudakozódik, mert a belgrádi követről a legfantasztikusabb hírek kerülnek állandóan forgalomba.

— Aber ich bitte — feleli a kegyelmes ur — der Herr Gesandte fühlt sich in Belgrad recht gut. (Ugyan kérem, a követ ur igen jól érzi magát Belgrádban.)

És a másik stereotyp válasz:

— Alles hängt jetzt von Russland ab. (E percben minden Oroszországtól függ.)

Nem beszélünk itt a könyvmatosokról, amelyek kritika nélkül kötelesek továbbítani a miniszteriumok kommunikéit. Ez normális időben is így történik. Annál érdekesebb, hogyan látja el most a sajtót a hadügyminiszterium, amelyet különben nagyon ritkán keres föl információkért a magyar sajtó. Itt, a magasrangu katonák hűvös és zárkózott épületében van egy fürge és egészen modern intézmény, a Press-gruppe, amelynek élén egy ezredes áll. A monarchia mindenféle nyelven értenek ebben a sajtóirodában. Magyarul elsősorban. A telefonos főhívásra egy német nevű, de szinmagyar kapitány jelentkezik:

— Parancsoljon, kérem.

Természetesen a mozgósításról, a behívókról, monitorokról, hadi tanácsról kér felvilágosítást az újságíró.

— Mozgósítás? — kérdezi csudálkozva a kapitány, aki egyébként is nagyon szimpátikus, okos ember. — Hát kérem, azt minden tartalékos tudja, hogy plakátok útján mozgósítanak. Amíg ön nem látja Budapest hirdető oszlopain őfelsége parancsát, addig semmiféle mozgósítási hírek ne üljen föl.

— Nem mondaná meg kapitány ur, de csak úgy bizalmasan, hogy mely hadtestek vannak kiszemelve háboru esetén?

— Bizony erre igazán nem felelhetek.

— Nem a lapom miatt kérdezem, rávaskodik az újságíró. — Én is tartalékos vagyok.

— Melyik hadtestnél?

— A temesvárinál.

— N hát akkor ne aggódjék. Legyen egészen nyugodt.

— Pardon, kapitány ur, de a kollégáim a nagyszabeni had estnél vannak.

— Azokat is nyugtassa meg, — szól kedvesen a kapitány ur. — Tessék elhinni, nem lesz semmi baj.

Igy folyik a diskurzus, amelynek minden szavát feszülten várja és lázasan olvas a publikum. Hogy aztán — a bajok, a veszedelmek multával — könnyelműen azt mondja: „Ugyan, csak nem hiszik hogy az újságból tudom,“ — vagy pláne: „Ezek az újságírók a legfölöslegesebb emberek a világon.“ És szépen, fölényesen lemosolyogja őket a tudatlanság. Mi pedig a végzett munka teljes tudatában, nyugodt lelkiismerettel — visszamosolygunk.

HADIKÉSZÜLŐDÉSEK.

A temesvári tanácskozások utolsó napja.

— Távirati tudósítás. —

Arad, március 20.

Valószínű, hogy hosszú ideig nem olvashat a publikum az osztrák-magyar hadsereg hadikészülődéseiről, mert az erre vonatkozó újságközléseket a kormány betiltotta, a törvényre való hivatkozással. Ma még irhatunk a hadsereg előkészületeiről s röviden a következőkben foglaljuk össze azokat:

A temesvári haditanács.

Ma délelőtt is folytatták a haditanácskozásokat a temesvári tisztikaszinóban Albori Jenő csapatfelügyelő elnökletével. A megbeszélésekről semmi sem szivárgott ki. A tábornokok nagy iratsomókkal és térképekkel fölszerelve jelennek meg a haditanácson. Ma délben a Koronaherceg-szállóban díszebéd volt a tábornokok tiszteletére. Megjelent ott a helyőrség egész tisztikara. Az ebéd érdekes epizódja volt az, hogy amikor a katonazenekar a Rákóczi-indulót eljátszotta, Albori felügyelő hosszasan tapsolt.

Ma volt a tanácskozások utolsó napja. Holnap Albori valószínűleg Bécsbe utazik.

A dunai monitorok.

Fővárosi tudósítónk jelenti:

A tegnapi napon az a hír volt elterjedve, hogy a dunai flotilla Vácra indul gyakorlatokra, onnan visszatér és nyomban elindul Zimony felé. A mai délelőtt folyamán a flotilla parancsnoka az indulásra nem kapott parancsot. A flotilla itt van. Nem mozdult el. Nauta kor-

vett-kapitány Bécsbe utazott a hadügyminiszterium távirati parancsára. Ebből azt következtetik, hogy a flotta egy-két napon belül nem indul Belgrád alá; mivel pedig a háboru megkezdése alkalmával a monitoroknak igen fontos szerepet szántak, ez elutazásból azt is következtetik, hogy a háboru kitörése a legközelebbi napokban nem fog megtörténni.

A mozgósítási hírek.

Budapestről táviratozzák:

A katonaugyosztályban nagy a csend. Azt mondják, ha nem is lesz háboru, hétfőre megjelennek a mozgósítási parancsok.

A pályaudvarokon csapatszállítások nincsenek. Az üzletvezetőségek azonban e hó 25-re megszerkesztették a katonai vonatok menetleveleit. A teherszállítás még mindig redukált. Minél több teherkocsit vonnak ki a forgalomból.

Katonai vonatok.

A háboru előkészületeiről ezeket írja egy egri olvasónk:

Ahogy az egri vonat megérkezett, lassankint elcsöndesült a nagy, forgalmas pályaudvar. Odakünn, a szélső síneken élesen füttyentgetve tolat egy piroslámpás gép, a sínek között álmós, rosszkedvű vasutasok meg örök ballagnak széles, fekete köpenyükből. A váróteremek is kihálnak, elcsöndesülnek. A hold nem világít, az égen mozdulatlan fekete felhők lógnak.

A síneken alig van kocsis, de a legszélső vágányokon kocsis kocsis mellett vonul hosszú végtelen sorban. A lámpák kedvetlen, bágyadt fénye alig áraszt kis fényt a kavicsos, sárgásfehér talajra.

Tíz óráig csönd van. Akkor aztán egyszerre megperdülnek a jelző csengők, lótnak, futnak az örök, a sínek üresek egész a raktárakig. Egyszerre éles süvöltés hallatszik. Megállás nélkül robog át egy óriás, vörös lámpásos gép a vágányokon, utána hosszú, fekete kocsik. Az állomás épülete csak úgy zug az átvágató vonat kerekeinek csattogására. De a robajon, csattogáson keresztül hallani lehet egy-egy vig katonanótát a zárt kocsikból. S a folyosós kocsin két szuronyos baka áll mozdulatlanul. Az utolsó kocsis vörös lámpása hosszú fény-sávot ír le a gyors vágatásban és pillanat alatt eltűnik az éjben.

Tíz perc múlva új vonat közeledik, tehervonat ez is. Zárt kocsik rohannak el a pályaudvaron, nyitott, lapos kocsikon idomtalan, fekete vászonos tömegek, melyek fölött álmosan bóbiskolnak az örök. Csak sejteni a hullámos, fekete vászon a letakart óriás ügyukat, amelyek feketén, némán rohannak le az ismeretlen népek, ismeretlen végzetek elé.

Majd megint átrohan egy vonat. Nyerítő lovak hangja, meg vidám huszárnóták szólnak az éjszakában. A kocsik dübörögve, csattogva tűnnek el az éjszakában.

S ez így tart hajnalig. Hajnalban aztán minden csendes. Fázós, szürkeruhás emberek, nők kapaszkodnak föl az induló vonatokra...

Egy ezredes riadója.

Nagyváradról írják: A 87-ik gyalogezred tisztikara tegnap, tulajdonosa, József főherceg neve napja alkalmából díszebédet rendezett. Ezen az ebéden, melyet a Kereskedelmi Csarnok palotájában levő tisztai étkezőben tartottak, Schreiter Lajos lovag ezredes mondott érdekes felköszöntőt, amelyben kegyeletesen idézte az elhunyt József főherceg emlékét. Majd katonás szavakkal utalt a készülő nagy eseményekre:

— Uraim — mondotta — lehet, hogy a legközelebbi órák nagy feladatok elé állítják az ezredet a felséges hadur és a monarchia érdekeinek szolgálatában. És én meg vagyok győződve lellem mélyén, hogy a József-ezred, melynek zászlóját annyiszor övezte diadal, a tettek pillanataiban mindig hű marad dicsőséges hagyományaihoz...

Az ünnep alkalmából a Mosztárba vezényelt zászlóalj tisztjei lelkes hangú táviratot küldtek, amit az ezredes felolvasott.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Varázskeringő, operett. Komlóssy Emma vendégfelléptével. Este: Tündérlak, népszimű. Komlóssy Emma vendégfelléptével. (A bérlet).

Hétfő: A király, vígjáték. (B bérlet).
Kedd: Erdészleány, operett. (C bérlet).
Szerda: Lucia, opera. Az olasz operatársulat felléptével. (A bérlet).

Csütörtök: Délután: Falusi verebék, életkép. Este: Traviata, opera. Az olasz operatársulat felléptével. (B bérlet).

Péntek: Vadkacsa, szimű. Gál Gyula vendégfelléptével. (C bérlet).

Szombat: Délután: Tündérlóna, regéjáték. A Kossuth-szobor javára Gál Gyula közreműködésével. Este: Vadkacsa, szimű. Gál Gyula vendégfelléptével. (A bérlet).

* A vándorlegény. Komlóssy Emma egyik parádés szerepe A vándorlegény Okulija, melyben tavaly is fellépett. Ma ismét ebben a szerepében aratott nagy sikert. Sok taps, kihívás, virág jutalmazta a kiváló művésznőt pompás alakításáért. Új volt Straubinger szerepében Leövey Leó. Csupa ötlet, jóízű humor volt Leövey Straubingerje és a közönség sem fukarkodott az elismeréssel. A herceg szerepét a beteg Faludy helyett Wlassák Vilma játszotta, aki kitűnő hangjával dominált és remek ruháival feltűnést keltett. Jó volt még Zalay Margit hercegnője. A kar kellemetlen, a zenekar botrányos volt. H. G.

* A husvéti képkiallítás. Serényen folynak az előkészületek az Aradi Képző- és Iparművészeti társulat husvéti kiállítására. A társulatnak a közönséghez intézett felhívása nagy érdeklődést keltett és már is sok képtulajdonos jelentette be a kiállításon való részvételét. Sok képet ígértek már a kiállításra többek közt Lócs Rezső, Zerkovitz Rudolf, Lukácsy Lajos és mások. A részvétel Steiner József műépítésznél jelentendő be március 25-ig.

* Gál Gyula vendégszereplése. Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze a jövő héten két estén át lesz vendége az aradi színháznak. Pénteken a művész a Vadkacsában lép fel, szombaton pedig ugyancsak a darabban vendégszerepel. Szombat délután a Kossuth-szobor javára rendezendő gyermekelőadáson szintén közreműködik.

* Az olaszok vendégjátéka. A két olasz vendégművész legutóbbi vendégszereplése alkalmával teljes mértékben megnyerte az aradi közönség tetszését. Az olaszok szerdán Danni-setti világhírű operájában, a Lucia-ban, csütörtökön pedig a Traviata-ban lépnek fel.

* A Hadsereg. Ma jelent meg az egyetlen magyar nyelvű katonai szaklapnak, A Hadsereg-nek márciusi száma. A kitűnő folyóirat, melynek Hehs Aladár a szerkesztője, ismét dus sorozatával szolgál az aktuális katonai érdekességeknél. A háboruavatkozó tudnivalók, komoly, a katonai tudomány mai nivójának megfelelően vannak ismertetve az elsőrangú főnykép felvételektől tarkáló füzetben.

* Március 21. A Geyer Stefi hangversenyét rendező cég e sorokat közli: Lázás érdeklődéssel várta Arad város zeneértő közönsége a mai napot, hogy Geyer Stefi, a külföldön is közszeregetnek örvendő magyar hegedűművész esodálatos játékában gyönyörködhessen. Emelni

fogja a hangverseny sikerét Dienzl Oszkár hírneves zongora művész közreműködése. A hangverseny a Fehér Kereszt nagytermében ma, vasárnap d. u. 5 órakor lesz megtartva, melyre jegyek kevés számban kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében 6, 5, 4 és 2 koronáért.

* **Előfizetési felhívás.** Husvétra jelenik meg budapesti kiadásban Barta Lajos Álomlátók című új könyve, mely nyolc iv terjedelemben több hosszabb-rövidebb elbeszélést, rajzot és vázlatot fog tartalmazni. A kötet ára 2 korona lesz. Előfizetések a szerző címére: Felsőmagyarország szerkesztősége Kassa, Kossuth Lajos-utca 28. intézendők

* **Halálos szerelem.** Az Uránia színház vasárnap és a következő két napon ismét szenzációs érdekességet mutat be a közönségnek. Megszerezte Francois Coppeének, a világhírű francia írónak direkt mozgólénykép számára készült drámáját, melyet kiváló francia művészek játszottak el. Nizzában játszik a dráma. A tengerparton ideálja arcát festi egy fiatal művész. Miközben modellül imádottja, megjelenik a csábító, aki kincseket ígér neki, ha elhagyja kedvesét, őt követi. A nő hallgat a csábító szóra és megszőkik a munkába merült festőtől. A kétségbeesett festő hiába akar felejtetni, sokkal mélyebben vésődött szívébe, sem hogy felejtetni tudna. Hűtlen kedvesének alakja vízióként jelenik meg előtte és ő vakon követi a látományt. Nem lát egyebet maga előtt, csak kedvesét és így éri el végzetét. Mikor a hegyek között bolyongva, feltűnik előtte az ideálalakja, vakon rohan a látomány felé, miközben egyensúlyt veszítve, egy mélységbe zuhan, ahol holtan terül el. A közönség feltétlenül tetszésére számíthat Coppeé mozgólénykép drámája.

A porszivó-gép.

I.

A város mindent megszerez
Mi a jelenbe' divó,
A város tulajdona lett
Egy elegáns porszivó.

Ki fog derülni csakhamar
E szerszám mennyit ér itt!
Ugy szívja ez a port, akár
Nagy bank a város vérit.

Az aktákról, ha közibük
A hivatása hívja
A százados porréteget
A porszivó leszívja.

S melyek papírjait a sors
Egymás fölébe rakta
A villamos iratesomóhoz
Szól az indóház-akta.

„Mit akar ez a porszivó?
Jobb így, mint porlepetten?
Ha por nélkül is, csak tovább
Porladunk mindaketten!”

II.

A porszivó még meg se jött
S az intéző körök között
Fölmerült ez az eszme:
Baj vón,' ha kárba veszne.

„A porszivó maga mit ér?
Állást kreálni köll azér,
Válasszunk, — tett érje a szót:
Porszivógép-igazgatót.”

III.

Bámulhatja az embereknek
Egyike-másika,
Nem esinált ezzel ujdonságot
A modern technika.

A mire nyár lesz, rekkenő hó,
S a parkban jár a nép,
Amennyi port akkor mi szívunk
Nem szív soha e gép.

HIREK.

— **Hőjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 21-én az időjárás: enyhe, semmi, vagy kevés csapadék.

— **Medveczky Zsigmond — miniszteri osztálytanácsos.** Az aradi királyi folyammérnökség főnökét, Medveczky Zsigmond műszaki tanácsost a király — mint a hivatalos lap mai száma közli — földmivelésügyi miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki és szolgálattételre a földmivelésügyi miniszteriumba helyezte át. Amilyen osztatlan örömmel értesül az aradi társadalom a kiváló szakember kiténtetéséről, ép annyira sajnálja Medveczky osztálytanácsos távozását. Az újabb magyar vízépítés körül nagy érdemei vannak Medveczkynek, akit a kormány bizalma mindig olyan pozíciókba helyezett, ahol a vízközlekedés egy-egy nehéz problémáját kellett megoldani. Ő építette a komáromi és pozsonyi téli kikötőket, melyek a felső Duna ág szabályozásának végső munkálatai voltak. Eme kiváló érdemeiért már kapott királyi kiténtetést: a koronás arany érdemkeresztet. **Darányi Ignác** földmivelésügyi miniszter, tekintettel a Maros folyón meginduló s a hajózás szempontjából elsőrendű érdekű szabályozási munkálatokhoz állította az aradi folyammérnöki hivatal élére és kívánatos lenne, ha a megkezdett nagy mű az ő irányítása mellett folytatódna.

— **Az igazságügyminiszter rendelete az aradi várról.** Érdekes igazságügyminiszteri rendelet érkezett ma le az aradi törvényszékhez. A rendeletben **Günther Antal** igazságügyminiszter megtiltja az aradi kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, hogy az aradi vár helyszíneiről, terveiről, térképeiről és telekkönyveiről bárkinek értesítést adjon, illetőleg ezekre vonatkozó adatokat kiszolgáltasson. A rendelet a szerbiai háborús eseményekkel van összefüggésben.

— **A vesztőhely megváltására** orsz. képviselőktől újabb beérkezett adományokat kapta **Barabás Béla**: — dr. Jankovics Marcell 20 kor., dr. Thaly László 20 kor., báró Bánffy Dezső 20 kor., dr. Németh Imre 10 kor., gróf Teleki Géza 10 kor., Moller Tivadar 10 kor., dr. Babó Mihály 25 kor., báró Petricherich Horváth Arthur 25 kor., gróf Apponyi Albert 100 kor., dr. Szunyogh Mihály 30 kor., Thaly Ferenc 20 kor., dr. László Mihály 10 kor., dr. Nagy Dezső 10 kor., dr. Vázsonyi Vilmos 10 kor., báró Sennyey Miklós 10 kor., dr. Óvari Ferenc 10 kor., Nadányi Károly 10 kor., Bizony Ákos 50 kor., Mukits Simon 50 kor., Eleki ipartestület 60 kor. és 23 fillér. **Bodnár Antal**, a lippai felsőkerekedelmi iskola növendéke 80 koronát juttatott az *Aradi Közlöny*höz. Az összeget a lippai felsőkerekedelmi iskola növendékei között gyűjtötte a vesztőhely megváltási céljaira.

— **A megyeház átalakítása.** Többször írtunk már arról, hogy a vármegyeházán legközelebb nagyobb átalakítási munkálatokat végeznek. Főispáni lakás többé nem lesz a megyeházán, hanem annak mostani helyiségeit hivatalok számára foglalják le és ezzel együtt több hivatal helyiségeiben változást eszközölnek. A munkálatokra árlejtést hirdettek, amely ma járt le. A beérkezett kilenc, legnagyobb rész aradi ajánlatot ma átküldték a számvevőséghez átszámítás végett.

— **Ismeretterjesztő előadás a királyi főgimnáziumban.** Hétfőn délután 5 órakor lesz az idei előadások utolsója. Ez alkalommal Kara Győző tanár tart előadást: „*Rejtélyes történelmi alakok*” (Johanna pápáné, az ál Demetrius, a vasálarcos) címen.

— **Rákosi Viktor levele.** Írtunk arról, hogy Rákosi Viktor hosszabb ideig Aradon tartózkodott. Most, hogy eltávozott, a következő levelet intézte Opre Péter dr.-hoz: Tisztelt barátom! Aradról eltávozván, engedje meg, hogy önnek velem szemben tanúsított odaadó figyelmességeért köszönetet mondjak. Nem vagyok hivatva arra, hogy az ön gyógyító módszeréről és vizkurájáról ítéletet mondjak, de az igen is kötelességem, hogy a rám való hatásáról nyilatkozzam. Az egy hónap, amelyet Aradon töltöttem, kellemesebb volt rám nézve, mint az utóbbi évek hónapjainak bármelyike. Ideg- és érzésszerem megcsillapodott, alvásom nyugodtabb lett, munkabírásom fokozódott és étvágyam egyetlen egyszer sem hagyott cserben. Az Aradon töltött öt hét alatt gyomrommal alig volt bajom, holott azelőtt ennyi idő alatt legalább két rohamom szokott lenni, mely roham idején jégbehűtött tejnél egyebet nem tudtam magamhoz venni. Ezekben próbáltam meg leírni az ön genialis vizkurájának rám gyakorolt hatását. Fájdalom, nem volt időm továbbra is folytatni, de amint lehet, vissza érek és kedvezőbb időben próbálom folytatni a kurát. Fogadja igen tisztelt barátom még egyszer forró köszönetemet az enyhületért, amelyet nekem szerzett. Vajha fáradozásait e téren minél nagyobb siker kísérné. Öszintén kívánják ezt mindazok, akiket már segített, azok érdekében, akiket még segíteni fog, mert hogy az ön eljárása még nagyon sokakon fog segíteni, erről meg vagyok győződve. Kiváló tisztelettel, igaz hűbe és barátságjal Budapest, 1909. márc. 19. Rákosi Viktor.

— **Halálozás.** Egy előkelő aradi család fiatal leánya halt meg ma. A 19 éves Kabdebó Margit, özvegy Kabdebó Béláné leánya, néhány héttel ezelőtt hurutos betegséget kapott. A fiatal leányt fölvitette a családja Budapestre, egy szanatóriumba. Azonban már nem volt megmenthető és ma délelőtt meghalt. Kiterjedt előkelő család gyászolja. A holttestet az arad-megyei Talpasra szállítják.

— **Negyven éves jubileum.** Egy tisztos, derék munkás, **Szöke Sándor** betűszedő, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg 40 éves munkásságának jubileumát. Pályatársai és tisztelői meleg szeretettel fogják ünnepelni a derék munkást.

— **Porszivó gépet vett a város.** A színházba járó közönség egy sokszor hangzó jogos panaszát óhajtja megszüntetni a város és a színházat megakarja menteni attól a sok portól, mely ott a legszorgosabb takarítás dacára is felhalmozódik. Porszivó gépet vett a tanács, mely alaposan megtisztítja a bársonnyal bevont ülőhelyeket, püholyokat. A tanács elhatározta, hogy a közönség rendelkezésére is bocsátja a praktikus gépet és csak akkora díjat szed, hogy a hatszáz korona vételár amortizálódjék.

— **Bányászok pusztulása.** *Dévaról táviratozzák:* A vulkáni kőszénbányában tegnap az egyik tárnában fejtés közben egy nagy tömbkőzet levált és mielőtt a bányászok elmene-külhetek volna, lezuhant. A tömb Floren Péter bányászt agyonütötte, a többi bányászokat a szomszédos tárnában dolgozó munkások kimentették. Ugyán Mihály bányászt Petrillán ma reggel az utcán halva találták. A vizsgálat kiderítette, hogy Ugyánt revolverből hasbalőtték. Az áldozat kezében egy ruhafoszlányt találtak, ami arra enged következtetni, hogy erős küzdelmet folytathatott a gyilkossal. A csendőrség a gyilkos nyomában van.

— **Mesedélután.** Kedves ünnepély színe volt tegnap délután a gáji ovoidu. **Kornis Ilona** ovónő növendékeivel jótékonycélú mese délutánt tartott, melyen a szülők és az érdeklődők nagyszámban jelentek meg. A mesedélután úgy erkölcsileg, mint anyagilag szép eredményt mutat fel, annál is inkább, mert gróf Károlyi Gyuláné, az „Aradmegyei Kisdédnevelők Köre” disztagja, nagyban hozzájárult az anyagi sikerhez.

— **Elpusztult halak.** Szabadkáról írják: Napok óta több mint 200 utászkatona dolgozott Bezdánánál a Dunán, hogy a múlt héten még megvolt jégtorlaszokat eltávolítsák s a dunai flottilla előtt szabad utat nyissanak. A munkálatokat vezető tiszt tegnap jelentette, hogy most már minden akadály el van hárítva. A monitorok jöhetnek. Nem érdektelen annak a fölemítése, hogy a napokon át tartó robbantások mennyi halat pusztítottak el. Amint Gombosról írják, ezrével viszi a Duna esendes folyása az élettelen halakat. Félmezásás harscák véres roncsai usznak a vizen. Pár nap alatt rengeteg hal pusztult el a Dunában. Ez ismét jó alkalom lesz a halárak emelésére.

— **Eltűnt nyugalmazott szolgabíró.** Pécsről írják: A szomszédos Tolnavármegye tisztkara gyakrabban mutat változást, mint más vármegyéké. Csak a napokban irtuk meg, hogy Jeszenszky Ödön báró dr. szolgabíró szabadságra ment és meg sem állt Amerikáig, ahol 1400 holdas farmot vásárolt 200.000 koronáért és aligha tér vissza Tolnába. Egyenesen tragikus azonban Nunkovich Ferenc volt központi szolgabíró sorsa. Nyugalmaztatta magát a szolgabíró s igen olcsó áron eladta a butorát. Bonyhádról elment azzal, hogy most már csakis egészségének él. Külföldre ment. A madeirai levegő ugyan nem tett jót neki, a funchali sanatorium sem elégítette ki igényeit. Sct. Blazien azonban bámulatosan kedvező hatása volt egészségére. Maga dicsekedett el, javulásával, élénk levelezést folytatott barátaival, Simontsits Elemér alispánnal, Bajó Pállal és másokkal. Az utolsó levelt a múlt év április havában Montecarlóból írta Bajó Pálhoz, tudatva, hogy Páriban fog menni. Elment-e, ott maradt-e, vagy hogy merre tűnt el, azóta semmi hír róla. Évi 1680 korona nyugdíjának 700 koronás részletét most egy éve te fele utoljára. S áprilisi levele volt az utolsó, azóta senkinek sem írt. Simontsits Elemér alispán szélesebb körben is nyomozást indított holléte iránt. A külföldön elhaltak, szerencsétlenül jártak névsorát is megküldi időszakonként a miniszter, de Nunkovich neve azokban sem fordul elő.

— **A szikszói gyilkosság tettesét elfogták.** Szikszóról jelentik: A csendőrségnek sikerült elfogni Guttmann Adolfnak, az Alsóvadász és Szikszó közt az országúton meggyilkolt terménykereskedő gyilkosait, két alsóvadászi ember: apa és fiu személyében. A gyilkost eselével sikerült leleplezni. Ugyanis az országúton, a gyilkosság helyétől nem messze egy zsebkendőt találtak. Ezt László esendőrőrmester átadta az alsóvadászi tanítónak, ki a zsebkendőt felmutatva az iskolások előtt, így szólt:

— No gyerekek, melyiteké ez a zsebkendő! Vigyétek haza!

Erre Losonezy Károly szikszói jómódu gazdaember gyereke jelentkezett, hogy a zsebkendő az övéké. A csendőrség ennek alapján azonnal Losonezyékhoz ment, vallatóra fogta Losonezyt, aki beismerte a gyilkosságot. Később azonban olyanféleképp nyilatkozott, hogy hasonnevű 18 éves fia a gyilkos. A fiu is beismerte ezt. A dolog most tisztázásra vár. Mindakét Losonezyt ma Szikszóra hozta a csendőrség. A két Losonezyt 1000 emberre menő tömeg várta Szikszó végén. A tömeg szidalmazta a gyilkosokat és éljenezte a csendőröket.

— **Égi háboru.** Lippáról jelentik: A szomszédos Petris községben a múlt éjjel hatalmas mennydörgés és villámlással egybekötött jéggel kevert záporosó esett mintegy fél órán át. A villám a határban háromszor is lecsapott, de emberéletben nem tett kárt.

— **Téboly a pálinkától.** Nagyváradról jelentik: A mezőkeresztesi veszedelem a már eltemetett tizennégy halottal még nem múlt el. A nagy aratást elvégezte a pálinka, ez a vészes ital. És most kezdődik a tallózás. A haláltól megmenekedett embereket szedi most ez a gyilkos pálinka, amelyet a szerencsétlen Tóth Lajos kevert s amely a tizenötödik áldozatát ragadta ma el. Az újabb áldozat egy hetven esztendő ember, Szenvedi György, aki az éjjel szemevilágát veszítette és megtébolyodott a Tóth Lajos-féle rettenetes pálinkától. Ez újabb áldozat szerencsétlenségéről tudósításunk a következő:

Mezőkeresztes községben a gyilkos pálinka, bár napok teltek már, még mindig rettenést okoz. Mert sokan vannak, akik keveset ittak belőle s akiknek eddig semmi bajuk nem lett. Eddig kétség és remény között éltek ezek, hogy hátha megmenekülhetnek. Most azonban ezekre is rákerült a sor. Szenvedi György mezőkeresztesi gazda is ivott egy keveset az átkos pálinkából és máig nem mutatkozott semmi batással. Az éjjel azonban Szenvedi Györgyöt is elragadta az ital. Szenvedi György hetven éves öreg ember napok óta nyugtalan-ságban élt, hogy vajjon elpusztul-e vagy megmaradnak. Az éjjel aztán kitört rajta a téboly. Hirtelen rosszul lett az éjjel Szenvedi György és ledobálta ruháit. Agyából is kiugrott az öreg ember és ruhátlanul, a hidegtől reszkette futott az utcára.

— Gyilkosok! Fogják meg! . . . Meg akar-nak ölni! Gyilkosok . . .

Az éktelen, rémült kiabálásra kifutott a falu és óriási csődület vette körül Szenvedi Györgyöt. Kérlelték a nyugtalankodó öreget, legyen türelemmel és térjen haza. A szép szóra nem halgatott Szenvedi, hanem elrohant az utcán. Valahogy utólérték, hazavitték, mert ellenkezett a boldogtalan öreg, lekötötték az ágyhoz. Nehányszor menekülni akart Szenvedi György, de vigyáztak rája. Reggel aztán orvost hívtak hozzá. Grósz Armin dr. járásorvos vizsgálta meg a beteget és kimondotta, hogy a szegény öreg megvakult és az elmebaj ütött ki rajta. A vizsgálat kimutatta, hogy a beteg a mérges pálinkától ment tönkre. A benne lévő mérgeg át-szüremlett a szervezetébe és megölte az öreg embert. Az agyára huzódott ez a rettenetes, ismeretlen mérgeg s így okozta a vakulást és elmebajt.

— **Öngyilkos katona.** Egerből írják: Szomorú szenzációja van a Trinitárius-laktanyának. A Trinitárius-kaszárnya katonái is napról-napra lázas érdeklődéssel olvasták a háború közeledéséről szóló híreket. A tegnapielőtti nap valóban a legkritikusabb napok egyike volt. A hirtelen napvilágra jutott mozgósítási parancsok, amelyeket több nagy város egymástól függetlenül, egy időben megerősített és jelzett egymásnak. A katonák izgatottan futottak le a városba lapokat vásárolni, némelyikük tizet, huszat vett, úgy futott vissza a kaszárnyába. Egy magyar baka, akit társai már régebben folyton rémitgettek a háborúval, egy őrizetlen pillanatban tiz pakli gyufamérget olvasztott össze egy pohár meleg vízbe és azt egyszerre kiitta. Szerencsére azonnal észrevették és jelentették a dolgot, úgy, hogy a rögtön kórházba szállított katonát talán még meg lehet menteni, bár igen súlyos belső sérülései vannak.

— **Rabló katona.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Weizenau Alajos magánhivatalnok az éjjel hazafelé ment. A Ferenc-utca 26. számú ház előtt, egészen illedelmesen elébe állt egy katona és németül azt kérdezte tőle: Uram, hány óra? — Weizenau kivette az óráját, ebben a pillanatban a katona odaugrott, hatalmas rántással letépte az órát a lánerről, Weizenaut ököllel arcba vágta és eliramodott. A megtámadott hivatalnok hamarosan magához tért, a rabló katona után futott és kiabált. Geschlecht Imre 1341-es számú rendőr üldözőbe vette az egyenruhás rablót és a Baross-utcában el is érte, bár leszurással fenyegette, megkötözte és bevitte a Mária Terézia laktanyába, ahol az ügyeletes tisztnek átadta.

— **Eletunt öregasszony.** Budapestről írják: Bán Teréz 86 éves magánzónó nagy inségben élt. Már napok óta nem volt lakása. Tegnapi annyira elkeseredett, hogy lügköldatot ivott. A Rókus-kórházba vitték.

— **Baleset.** Heszki Sándor vaggongyári munkás ma délelőtt tolatás közben két vasúti kocsi ütközői közé került és mellkasát hor-pasztotta be. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

— **Birtokcsere.** Aradon az elmúlt hét folyamán a következő birtokcserek történtek: Trueza Petruné Kreesun Maruca eladja az aradi 3964. sz. tjkvben felvett szántót 600 koronáért ifj. Fericsán Demeternek. — Siklován Péter eladja az aradi 2927. sz. tjkvben felvett Csorda-utca 22. sz. házat 1200 koronáért D. Kiss József és nejeének. — Schiller János és neje eladják az aradi 4261. sz. tjkvben felvett Mihály-utca 69. sz. házat 2200 koronáért Kiss József és nejeének. — Lux Mór eladja az aradi 720. és 5709. sz. tjkvben felvett Aulich-utca 2. sz. házat 70000 koronáért dr. Somló Arminnak.

— **Jótekonyság.** A szegény tanulók könyhájában a jövő héten Gellényi Ernőné és Schoor Lajosné ügyeletesek. A szegény tanulók számára a héten a következő adományokat vettük: Hermann Gyuláné és Kintzig Gézané élelmiszereket és 120 db narancsot küldtek. Fogadják ezuton is hálás köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyesületi elnök.

— **Az Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság** (Salacz-utca 6. sz.) állandó takaréketek után hat (6%) kamatot fizet. Ezen intézet azért fizethet több kamatot, mivel tőkeit a zálogháza által magasabb haszonnal gyümölcsösözteti. Az intézet kéri, hogy betétjét ezen intézetnél helyezze el. A takarékpénztár a betőketek felmondás nélkül fizeti vissza. Minden betevő, kívánatra egy „Selfmen“ rendszerű takarékperselyt kap ingyen használatra. 151

— **Elveszett** egy pénztárca néhány koronával és Posch-féle fürdőjegyekkel, Szabadság-tér, Rothstein üzlettől Petőfi-utca felé. A becsületes megtaláló jutalmául a benne levő pénzt megtarthatja. Atadandó a kiadóhivatalnak. 1181

— **Hölgyek** mosakodás után, urak borotválkozás után urebőrük üdéntartása miatt használják Kárpáti János aradi gyógyszerész Benzoe tejcrémét. Ara 1 korona. 893

— **Üzletnagyobbitás** miatt, mélyen leszállított árban lesznek eladva finom női bőr- és selyem táskák s mindennemű más bőrárak, gumilabdák, footballok, füleslabdák, tenniszverők, diabolók, mindennemű kefe árak, fésűk, elegáns hajgarnitúrák, pipere árak, valamint valódi francia és angol illatszerek, elegáns sétatobok legnagyobb választékban Hegedűs Gyula kereskedésében, Aradon, Andrásy-tér 15. 41

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére, — házilag — 1 üveg likőr aroma Vojtek és Weisznál. 171

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Maghivó** az aradi mérnök és építészeget rendes közgyűlésére, mely ma délután 4 órakor az egyesület nagytermében fog megtartatni. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egyesület múlt évi működéséről. 3. Pénztári jelentés. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Az 1909. évi költségvetés bemutatása. 6. Választások (1 alelnök, 18 választmányi és 3 számvizsgáló tag). 7. Indítványok. Sármezey Endre e. elnök.

(*) **Az aradi Nőtisztviselők Egyesületében** e hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor Skrainka Fanny kisasszony előadást tart „A nők gazdasági helyzete“ címen. Az előadást vita követi, melyen bárki résztvehet. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

(*) **Az aradi turista-egyesület dalosköre** e hó 24-én szerdán este 8 órakor tartja a Kovács és Novotny-féle „Vadászkürt“ vendéglőben ez idei első dalos estélyét. Ezen dalos estélyre beléptidij nem lesz s a meghívó beléptijegyűl szolgál, miért is ezuton kéri a rendezőség mind-azokat, kik meghívót eddig tévedésből nem kaptak és arra igényt tartanak, szíveskedjenek ezt a rendezőségnek (turista-egyesületi helyiség, Vass szálló I. em.) délután 5—6 óra között bejelenteni.

(*) Az „Aradi Máv. Dalegyet” folyó hó 22-én hétfőn este 8 órakor tartja rendes évi közgyűlését a Béla-téri fiúiskola tanástermében.

(*) A „Maros” aradi evezős egyesület ez uton értesíti a tagokat, hogy az evezős ünnepélyes megemlékezése a hó 21-én d. e. 11 órakor lesz a csónakházban.

(*) Az Erzsébetvárosi agghonvédek segélyező asztaltársaság mult vasárnap, 14-én délután vendéglét és 8—8 koronával segélyezett 19 öreg honvédet. Ugyanaz nap tartotta meg tisztújító évi közgyűlését; az új tisztikar a következőképen választotta meg: Diszelnök: Hady Antal. Elnök: Nagy Alajos. Vezető-elnök: Matausch János. Alelnökök: Mészáros János, Kolozi Sándor, Kenderesi Ferenc. Titkárok: Dezső János, Szablóczky László. Jegyző: Karlek Vazul. Ellenőr: Pálóczi János. Számvizsgáló: Székér Andor. Pénztárnok: Fritz József. — Az agghonvédeknek lefolyt évben pénzben 386 kor., megvendégelés 62 kor. 86 fill., összesen 448.86 kor. fizettek ki. A Máv. altszti kör által a hó 15-én megtartott hazafias ünnepélyen, gyűjtés után befolyt 4 kor. 32 fillér, mely összeg az agghonvédek segélyező asztaltársaságnak adatott át, melyért hálás köszönetet mond az agghonvédek nevében Nagy Alajos, elnök.

TARKASÁGOK.

*

(Oszták csodabogár.) Apatelekről írják ezt a nem mindennapi esetet. Az apateleki postamester nő cselédje — aki úgy látszik nem közönséges intelligenciával rendelkezik — megtudta, hogy az előkelő hölgyek Leszner D. bécsi szövet nagykereskedő cégtől szokták hozatni a kelme mintákat. Tollat fogott hát és megrendelő levelet írt, amelyet így fejezett be: *Alázatos szolgálja: Szücs Flóra. Apateleki.*

Szücs Flóra naponként türelmetlenül kutatta az Apatelekre érkező csomagok között a bécsi küldeményt. Egy napon aztán megjött a csomag. De nem a Szücs Flóra nevére, hanem erre az előkelő címre: *Herrn „Alázatos szolgálja” in Apateleki (Ungarn.)* A postamester nő tudott a cselédje levéléről és így megkapta a leány a csomagot. A szolgálónak ebből jó ötlete támadt. Rendelt vagy 30 korona értékű szövetet. Gondolta magában, hátha onnek a számláját is *Alázatos szolgálja* címre küldi el a bécsi boltos. A számlát persze nem fogja kifizetni, mert az ő becsületes neve: Szücs Flóra.

*

(Az aggódó mama.) Önkéntesek között is folytonosan a háborúról beszélnek most. Legtöbben nem törődnek a közelgő eseményekkel, fiatalok és harcra vágyók. Van azonban az aradiak között egy nagyon fiatal legény, aki nem szeretne közelabbról megismerkedni a vérengző szerbekkel. Ez a fiu, aki nem rég vetette le a gyermekcipőket, folytonosan busul. A társai ki is gúnyolják a félték katonát. Ma például azt a hírt terjesztették róla, hogy a mamájától levelet kapott, amelyben aggódik a háboru miatt.

— Ha háboruba mentek, — írta állítólag az aggódó anya — jól vigyázz magadra. Most még az idő is nagyon hideg és könnyen megfázhatsz. Azt tanácsolom, hogy minden csatározás előtt jól gyűrj föl a gallérodat.

*

(Az okos fiu.) A családban nagyon aggódnak a nyolc éves Laci miatt. A gyerek ugyanis egyáltalán nem akar tanulni és olyan rossz, rakoncátlan, mintha egy anyától származott volna a szerb trónörökös. A familia tanácskozára gyűlt össze és a szigorú nagybácsi maga elé szólította a vásott fiúkat. És prédikált neki:

— Jól viseld magadat, a teremtésedet, mert különben!... Tudod-e, hogy milyen sors vár arra, ha felnő, aki lusta és nem akar tanulni?

A gyerek elnevette magát:

— Tudom! Annak gazdagon kell megházasodni.

ÚJ KÖNYVEK.

* **A társadalom.** Ez a címe a Műveltség Könyvtára legújabbán megjelent hatalmas kötetének. Miután az Athenaeumnak ez a valóban nagyszabású, az egész emberi kultúrát feldolgozó vállalkozása eddig megjelent kötetében ismertette a technika vívmányait, az ember testi és lelki életét, a világegyetemet, a föld multját és jelenét, az állati és növényi életet, most az mutatja meg, hogy mint lett a természetnek egyik legtörékenyebb teremtménye: az ember mégis a föld és a mindenség urává, mint hatványozta meg erejét százszorosán és ezerszeresen annak a m. d. sz. ernek segítségével, melyet egyesülések, társulások neveznek. Megmutatja, hogy a társulás, mely az egyének erejét megnöveli, mint alakul és fejlődik lassan maga is hatalmas, szinte egyéni lényvé, mely nemcsak félette áll az egyesnek, hanem feltétlenül uralkodik is rajta s olyan ellentétet nem tűrő kényurrá hatalmasodik, melynek a legnagyobb zsarnok is kénytelen magát alávetni. A társadalom, ez a méreteiben óriási alakulat, nemcsak hogy lenyűgözi az egyént, hanem egész külön életet is él. Mindezekre a bonyolult jelenségekre világos fényt vet a Műveltség Könyvtárának legújabb kötete. A minden politikai irányzattól távol álló, szigorúan tárgyilagos hatalmas kötetet Stein Lajos berni egyetemi tanár szerkesztette dr. Tegze Gyula kecskeméti jogakadémiai igazgató közreműködésével. Tegze írta meg a kötet tulnyomó részét, a voltaképeni szociológiai fejezeteket. A kötet nemzetgazdasági részét dr. Heller Farkas, a mai családdal, a joggal, valamint a politikával foglalkozó fejezeteket dr. Máday Andor, dr. Meszlényi Arthur és dr. Ferenczy írták meg. Mindnyájan nagy tudással és műveltséggel végezték feladatukat. Nem tévesztették szem elől egy pillanatra sem, hogy a munka a nagy közönségnek van szánva és a mit írtak, a legszigorubb tudományos kritika előtt is megállja a helyét. A gyönyörűen bevezetett és illusztrált kötet, a Bevezetőn kívül három főrészről áll. Ezek címei: I. Társadalmi lét és társadalmi működés. II. Társadalmi fejlődés. III. A jelenkori társadalom. Ez a három rész, a bevezetéssel együtt 42 nagyobb fejezetet foglal magában. A kötet ára 24 korona és ez tekintettel pazar kiállítására, gyönyörű kötésére, művészi szövegeképeire és műmellékleteire, valóban olcsónak mondható. Ezzel a kötettel befejezést nyert a Műveltség Könyvtárának első sorozata és most már kibontakozik a magyar közönség előtt ennek a monumentális könyvsorozatnak nagy irodalmi jelentősége. Az első sorozat hat kötete nagy nyereség a komoly irányú irodalomra s most már világosan látjuk, hogy a második sorozattal együtt tizenkét kötetre terjedő Műveltség Könyvtára díszes, büszkesége lesz a magyar kultúrának.

* **A fejlődés titka.** Képes lapokról volt szó néhány évvel ezelőtt egy irodalmi társaságban. Azon boszankodtak, hogy sehol a világon nincsenek annyira elterjedve a külföldi képes lapok, mint nálunk: teli van velük minden kávéház és jobb módú magánház. Valaki azt ajánlotta, hogy nekünk is olyan nagy képes hetilapot kellene csinálni, amely mint a külföldi folyóiratok legnagyobb része a napi eseményeket mutatná be képekben. Aki nem tudja, minő titáni energiát és munkaképességet igényel ilyen képes ujság fenntartása, az nem is bírja elképzelni, milyen vasakarattal küzdött meg Tolnai az eléje tornyosuló ezer akadállyal, amíg lapját odáig fejlesztette, ahol most van. Milliókba kerülő palotát nem terveznek nagyobb körületekintéssel, mint ahogy a Tolnai Világlapja alapítója képes lapjának megindításánál lerakta a fundamentumot. Az első két éven át, míg a vidéki árusítókat szervezte, a legtöbb éjszakát a pályaudvarokon töltötte, várva a hajnali vonatok elindulását. Az igaz, hogy el is érte a célját, mert ma már 804 vidéki elárusító foglalkozik a Tolnai Világlapja terjesztésével. Ha a magyar kereskedők és iparosok ilyen vas energiával, öltetességgel és kitarással látnának hivatásukhoz, rövid idő múlva Magyarország lenne a legelső ipari állam a világon. Mert talán nem is a vállalkozási hajlam hiányzik belőlünk, hanem a továbbfejlesztési képesség. A Tolnai Világlapja szerény köntösben, kis terjedelemben indult meg és ma elérte a fejlődésnek azt a fokát, amellyel még a külföldiek között is kevés képes ujság dicsekedhetik. Igazi kulturális missziót teljesít. Minden sora hazafias és okos, tudást és ismereteket terjesztő, oktató és szórakoztató egyaránt. Nem esuda, hogy tüneményes gyorsasággal hódította meg a magyar közönséget, amely most már hűségesen ragaszkodik kedves lapjának zászlajához. Nincs jobb olvasóközönség, mint a magyar nép, de kérélnkhetlenül visszautasít mindent, ami hamis és értéktelen. Büszkeséget tölt el bennünket, ha végiglapozzuk a

Tolnai Világlapjának egy-egy számát és látjuk, hogy magyar szellem, tudás és áldozatkészség milyen kiváló képes lapot produkálhat. Ez a lap ma már olyan közszükséglet, mint a jó napilap: aki egyszer elolvassa, az már nem nélkülözheti többé. Ezer oktatásnál is többet érnek beszédes képei, ismeretterjesztő népies csevegései, amelyeket a világ minden tájáról összehordott illusztrációk tarkítanak. Szívünkben üdvözljük ezt a kedves ujságot, amelynek kiválóságán kívül még az a szerencséje is van, hogy nem foglalkozván politikával csupán barátai vannak — ellenséget nem ismer.

* **Tolsztoj Élete.** A „Magyar Könyvtár” a mellett, hogy a szépirodalom terén a legjobbat igyekszik nyújtani, az ismeretterjesztő munkák dolgában is el tudja találni, mivel pótolhat leginkább hézagot. A legújabb füzet most jelent meg, melyre már régen vár a magyar közönség: a nagy jaznájapolyánai remetéről, Tolsztoj Leórol szól, az orosz szellem gigászáról, akinek 80-ik születése napját csak az imént ünnepelte meg az egész művelt világ. Nemcsak élete folyását beszéli el, hanem ismerteti, sőt részletes módon elemzi is legkiválóbb munkáit, az Anna Kareninát, a Háboru és békét, a Nepies Elbeszéléseket és még annyi más, amelyek nálunk is ezer meg ezer olvasót találtak; másrészt a legbehatóbban világítja meg Tolsztoj működésének más-ik ágát is, a vallás-bírcséletit, nemes erkölcs-tanításait, melyeknek követésében ő maga a legfényesebb példakép. A könyv Berneker Erich híres munkája. — A Tolsztoj-életrajzzal egyidejűleg egy eredeti munka is jelent meg a vállalatban: Biró Lajosnak, a gyorsan múltó hirre vergődött ifjú novellistának egy „Elbeszélések” című füzetet, melyben ez a nagytehetségű írónk a legutóbbi időben írt legszebb munkáit gyűjtötte össze. Ez a füzet 30, a Tolsztoj-életrajz 60 fillérért kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadóhivatalban: Lampel Róbert (Wodianer és Fiai) R.-T. Budapest, Andrássy-ut 21.

* **Diezel - Mika: A Vadászebek.** Ez a címe annak a pompás díszkötésű könyvnek, amely most hagyta el a sajtót, hogy társulál szegődjék Nimród híveinek. A munka, mely a vadászebekről, a vizslák idomításáról és vezetéséről szól, a maga nemében valóban egyedül álló s valószínű, hogy minden vadászeber megszerzi magának. A vadászebekről eddig is több apró könyv létezett a magyar irodalomban s így most a megjelent mű nem az első, mely erről a tárgyról sz l, de mégis az egyetlen, amely teljes alaposággal dolgozza fel ezt a vadászok részére fontos ismeretkört. Beszél ez a könyv az összes vizslafajokról, az angol, ir. skót setterekről; részletes ismertetését és leírását adja a spaniel, véreb, kopó, agár, tacskó, foxterrier, pudelpointer tenyésztésének, felnevelésének, idomításának és a vadásztérületekre való bevezetésének s ezeket a pompás állatokat tizenöt művészi színes mellékleten és számtalan gyönyörű szöveggel szemlélteti. Az egész vászonba kötött díszes és vaskos könyvet az Athenaeum adta ki és 9 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

* **A biboros burnótszelencéje.** Az Egyetemes Regénytár piros vászonkötésű gyűjteményében jelent meg Harland pompás regénye: A biboros burnótszelencéje. Az angol regények kedves és meg-hitt családi derűje árad ki ebből a könyvből és a lelkek fölött urra lesz a bájos mesélő kedv, amely a lelkeket megvesztegetve, ezek a fehér angol regények érdekes történeteket elmondják. Gyönyörűen, igazi nagy műveltséggel szövi Harland is meséjét, amelynek szövedékein minduntalan átcsillog egy-egy fényes szál, egy-egy ragyogó fonál, amelyben pompás jellemfestésével ezt a színes képet még jobban összefűzi. Két szerelmes szív története ez a könyv, két szerelmes szív, amelynek boldogsága előtt a rang- és valláskülönbség is gátat emel és amelyben a „deus ex machina” szerepét az asszony biboros nagybátyjának burnótszelencéje tölti be. Ezt a burnótszelencét a biboros, aki észreveszi a szerelmesek vergődését, minduntalan elveszti, csak hogy a férfi találja meg és hozza vissza neki, aki az asszony közelében van. S az ezüstszelence közelebb hozza egymáshoz a két büszke szívet is és a biboros keze nyomán kiegyenlíti az utat a boldogsághoz. Kellemes olvasmány ez a kis könyv és nem egy derlis órát fog szerezni mind azoknak, akik elolvassák. Megjelent Singer és Wolfner kiadásában és ára, tetszetős vászonkötésben 1 korona 20 fill.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Syengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsió által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a 6001

SCOTT-féle Emulsiót

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálőbb, mint

a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió valóban a SCOTT-féle módszer védjegye — a halast kériak figyelmeztetése.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A kamara teljes ülése. Az aradi kereskedelmi és iparkamara március hó 24-én, (szerdán) délután fél 5 órakor, székházának (Gr. Apponyi Albert-körút 11. szám) nagytermében teljes ülést tart.

A napirend főbb tárgyai: A kereskedelemügyi m. kir. minister leirata az Aradon szervezendő mérlegjavítási tanfolyam ügyében. Ugyanazon minister leirata az aradi indóház építése tárgyában. Ugyanazon minister leirata a gyulai hitel- és bóranyag beszerző szövetkezet részére átengedett közös hadsereg láb-beli szállítása tárgyában. Ugyanazon minister leirata a Makón létesítendő kir. törvényszék érdekében hozzátett kamarai felterjesztésre. Ugyanazon minister leirata a törökországi bojkottmozgalomra vonatkozólag. A m. kir. honvédelmi minister leirata a m. kir. honvéd gyalogság 1910. évi lábbeli szükségletének szállítása tárgyában. Az aradi kerületi iparosok rokkant és nyugdíjgyelvényének beadványa vagyonának kamarai kezelésbe történt helyezése tárgyában. Róka József kir. pénzügyigazgató üdvözlése kiténtetése alkalmából. A Magyar gyáriparosok Országos Szövetségének meghívása a választási liga ügyében. Hendl János aradi gépíparos jelentései külföldi tanulmány útjában tapasztaltokról. Elnöki jelentés a kamarai kerület iparosainak gépsegély ügyében. Elnöki előterjesztés dr. Varjassy Lajos titkárnak állásában való véglegesítése iránt. A Romániával és Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés ügye. Az elnökség előterjesztése a kamarai kerület vasúti közlekedési viszonyainak megjavítása és a megyei távbeszélő hálzatok használati díjának leszállítása érdekében. (A kiküldött bizottság javaslatával.)

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Táviratil tudósítás.

Budapest, március 20.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kinálást mérsékelte, malmok tartózkodók, 4 ezer métermázsa 5 fillérral olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Buza áprilisra ...	13.92—13.93	13.99—14—
Tengeri májusra ...	7.63—7.64	7.78—7.79
Rozs áprilisra ...	10.49—10.50	10.53—10.54
Buza májusra ...	13.72—13.73	13.9—13.80
Zab áprilisra ...	9.02—9.03	9.01—9.02
Buza 1909 októberre ...	11.41—11.42	11.49—11.50
Rozs októberre ...	9.43—9.44	9.55—9.56

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény ... 615.50
Magyar hitelrészvény ... 719—

Budapest kőbányái sertés-kereskedelem.

Március 20.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 142—144 fillérig; fiatal közép páronként 240—250 kilogrammig terjedő sulyban 142—144 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 142—144 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 ki-

logrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslelészám: Március hó 17. napján volt készlet 21973 darab, március 15. napján folhajtatott 309 darab, március 18. napján elszállított 100 darab, március 19. napjára maradt készletben 22,173 darab. A hizott se tej üzlet irányzata: nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

Március 20.

Fehér Kereszt szálloda. Luders Miksa philozofus Brailla. — Winterstein Jakab utazó Bécs. — Herman Hugó utazó Bécs. — Fekete Béla utazó Budapest. — Schmidt János dr. ügyvéd Temesvár. — Noll Ferenc dr. ügyvéd Temesvár. — Forgács Dezső dr. ügyvéd Miskolc. — Fülöp Samu informátor Buda, est. — Malkemes Béla báró dr. törzstiszt Budapest. — Binger Ármán kereskedő Budapest. — Kosminszky Jenő utazó Arany. — Klein Mór utazó Szeged. — Hersch Samu utazó Budapest. — Dienzel Oszkár Budapest. — Geyer József dr. né magánzó Budapest. — Ottó Rezső utazó Budapest. — Sebő Vilmos utazó Budapest.

Központi szálloda. Stolz Ottó utazó Bécs. — Benedikti Vilmos dr. orvos Bécs. — Simonich Miklós dr. ügyész Oravica. — Simmermann Aladár utazó Budapest. — Fodor J. Izsó utazó Budapest. — Weil Mór utazó Budapest. — Balogh Kálmán erdőmester Nagyvárad. — Erős Rezső jószágigazgató Nagyvárad. — Márton Jenő utazó Budapest. — Kepich Miksa utazó Budapest. — Olárius Constantin földbirtokos Kudsir. Heks Bernát utazó Budapest. — Ehon Viktor borügynök Kolozsvár.

Vass szálloda. Steiner Béla szállodás Pankota. — Dominig Ernő százados Szeged. — Wilhelm Katalin Nagybecskerek.

Pannónia szálloda. Popovics Döme plebános Csermó. — Blascheck Frigyes utazó Nagyvárad. — Pap Jenő utazó Budapest. — Barkó Mátyás jegyző Sikula. — Seres Lászlóné hivatalnok Budapest. — Werner Armin utazó Brád.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi március hó 21-én:

Délután 3 1/2 órakor zársékelte helyárrakkal:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Dörmann és Jacobsohn. Fo dította: Mérei Adólf. Zenejét szerzette: Strauss Oszkár.

SZEMÉLYEK:

XIII. Joachim Polzár S.	Niki hadnagy Faudy K.
Heléna, leánya Wlassák V.	Priderika Zalai Margitt.
Lotár, özvegy L. övei Leo.	Sengrubec Komlóssy E.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

És fél 5 órakor, a des helyárrakkal:

A) bérlet. A) bérlet.

Tündérak magyarhonban

vagy:

A rokkant huszár.

Eredeti népszimánú énekekkel, táncokkal: Irta: Szentpéteri Z. Imrőd.

SZEMÉLYEK:

Gróf Vambázi Varnay Jenő	Maresa	Komlóssy E.
Lajos	Adam	Beltsky.
Fereac	Martonfi R.	Eva
Laura	H. Harmath J.	Órez bíró
E. el	Kőrössy Juc.	Kis bíró
Gyuri	Hunyady J.	Kantor
		Polgar S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Szenzációs. Halálos szerelem. Szenzációs.

Műsor: 1909 március hó 21. én, vasárnap:

1. A bádgos inas. Humoros. — 2. Szelemek barlangja. Látványosság. — 3. Nyolc napig tá ol. Bohozat. — 4. Konstantinápoly. Természet után. — 5. A tündér aján-deka. Színes látványosság. — 6. Orosz lovasság. Természet után.

Halálos szerelem

dramma. Irta: Francois Copeé.

Előadások délután 2 órától kezdve.

Az előadásra báru ikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Ukraszda.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy élet novellája. Nem közölhető. Egészen kezdetleges munka.

ROHITSI étvágyat és könnyű emésztést csinál. Templeforrás Szabályozza az anyagcserét.

Magybani raktár Magyarország részére:

HOFFMANN JÓZSEF

Budapest, V. Bathory-utca 78. sz. 5956

NYILTÉR.*

Nyilatkozat.

Van szerenésém értesíteni mindazon kereskedő urakat, akikkel üzleti összeköttetésben állottam, vagy állék, hogy mindazon tartozásokat, amelyeket fiam: Róth Lipótért átvállaltam, a mai napon kifizettem, kijelentem azt is tisztelt üzlettársaim meggyugtatására, hogy az az egynéhány ezer korona, amit fiamért fizetnem kellett, anyagi egyensúlyomat egy cseppet sem befolyásolta.

Kérve továbbra is szíves bizalmukat, maradok

Kiváló tisztelettel:

Róth Jakab,

hatádnai kereskedő.

1177

Özv. Spanlang Jánosné szül. Thodia Mariska és fia János, a maguk, úgy az alólírottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében, mélyen megtört szívvel jelentik a felejthetelen jó férj, gondos édes atya, illetve gyermek, testvér, sógor, nagybátya rokon és jóbarát

Spanlang János

lakatos mester,

1909. március hó 20-án délután 4 órakor, életének 34-ik s boldog házasságuk 11-ik évében, a mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 22-én délután 1/3 órakor fogtak Varjassy József-utca 1. sz. gyászházból, a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az egészségtelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 27-én délelőtt 8 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

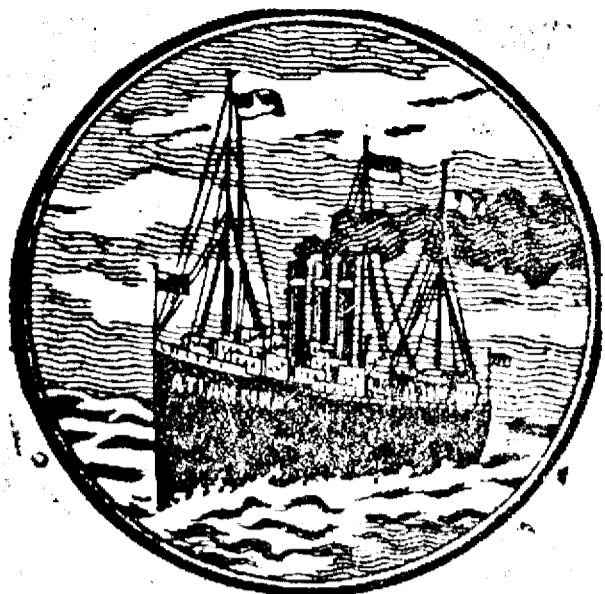
Aldás és béke poraira!

Arad, 1909. március 20.

Spanlang Mihály és neje szül. Kuklay Amália édes apja és édes anyja, Thodia Antal, apósa, Haszler Hubertné szül. Spanlang Rozália, Haszler Edéné szül. Spanlang Emilia, Spanlang György, testvérei, Spanlang Györgyné szül. Neesov Maria, Haszler Hubert, Haszler Eda, sógorod és sógorai, Kóponay József és neje Cséllag Anna, Ullmann József és neje Kóponay Mária nagybátyjai és nagynénjei.

Csirtak Károly és fia első temetés-rendző intézete. Arad, Szabadságtér 20.

* Az ezen novellá alatt közöltékért nem vállal felelősséget.

Régen, délután és este

igyunk

ATLANTIKA kávé,
ATLANTIKA teát
ATLANTIKA rummal

mert csak az

ATLANTIKA

kávé, tea, rum speciális üzletben

kapható

fűszer és illatszert káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kávépörkölőnkkel naponta többször friss pörkölés. Eladás nagyban és kicsinyben. 421

ATLANTIKA

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

354

Van szerencsém szíves tudomására hozni nagyrabecsült vevőimnek és a hölgyközönségnek, miszerint a közelgő

tavaszi szezonra

megérkeztek

a legújabb párisi, bécsi és budapesti

divatkalapok.

Amidőn nagybecsű pártfogásukat kérem és azok szíves megtekintésére meghívom.

Tisztelettel

1117

LÁZÁR CZ TAMÁS GÉZÁNÉ

női kalap divatterme ARAD, Andrassy-tér 13.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. március hó 20.

Keresünk:

Aradra: 2 könyvelőt, műszaki irodába a gépirásban és német levelezésben jártas női alkalmazottat és elsőrendű festéküzletbe segédet.

Vidékre: nőtlen gabonabevásárlót, 5 fűszer és vegyes, 3 fűszer, rőfös és rövid, 2 kézmű, illetve kirakatrendezőt, 1 cipő és férfidivat szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvsmerettel bíró segédet.

Alánlunk:

Női kereskedelmi alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, 2 irodistát, illetve könyvelőt, továbbá 9 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 rőfös, 3 fűszer és rövid, és 2 vas és fűszer szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, titkar. 321

Kepplich Zsigmond, igazgató.

Szakképzett,

hosszabb gyakorlattal bíró,
ügyes fűszer — engros segédet
keresek

azonnali,

esetleg április elsejei belépésre.

Bizonyítványokkal, fényképpel és fizetési igénynyel felszerelt ajánlatokat kér,

Nagy Farkas,

Aradon.

1132

Dr. Gabos Jenő

ügyvédi irodáját

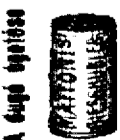
Zrinyi-utca 4/b. sz. a. l. em.

megnyitotta.

1136

Évszázadok óta ismert

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

segítő gyógyító lényező
Karlshad, Marienbad,
Franschbad stb.
kurálnál; mindig
lényezzen bevált.

1061

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

30,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szathmáry: Humoros esetek. Miller: Trevarrack lord. Horváth: Mogyó feszületek. Zsoldos: A fekete huszár. Vera vallomásai. Hevesi I.: A milói vénusz. Lázár: Új csapáson. Samarov G.: A cigány. Eötvös: A balatoni halász vége. Harc az alkotmányért. A bakony. Molnár: Pesti erkölcsök. Gallovich K.: Tüzipádok. Blos V.: A francia forradalom. Hervieux: Az idegen. Barsony J.: Sugok valamit. Seress J.: A végzet. Pakots: A nyáradi kényur. Czobel M.: A két arany hajszál. Grezy Emma: Megfizetek! Pakár Gy.: A fringiai sipka. Dinklage: Az ötödik feleség. Balwer: Éj és virradat. Daudet A.: Malomból irt levelek. Gagghy D.: A vetélytársak. Szomaházy J.: Aranykőd. Dr. Wiczmandy J.: Pillanat.

Németben: Degré: Das Recht auf Untrene. Bartsch: Die Heindlkinder. Michalski: Anna Kuefer Jerome u. Tharaud: Aus Sturm u. Not, Bourget: Der Emigrant, Staepoole H.: Fanny Lambert, Mereschkowski: Leonardo da Vinci, Liebchen: Ein Roman unter Männern, Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trachtenberg, Schnitzler A.: Liebelei, Alerma Sybilla: Eine Frau, Jaritschek M.: Eine Liebesnacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock, Wasner G.: Dornröschen (Roman) Stilgebauer: Die blaue Blume, Malot: Heimatlos, Artzibaschew: Sanin, Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimbarg W.: Über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband.

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bértők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesültek

A zenemű-kölcsönkönyvtárba

Is megispó szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsönkönyvtári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Szirmai: Táncoz huszárok. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I—IV. Zerkovitz: Holdvilág-nóta, Puccini: Manon, Szirmai: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de nines. Curtis: Sorentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém. Kunkel: Nagysád akar tőlem kis babát! Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány, ... Fall: Szerencse malacz. Rubens: A hollandi leány, Xaven: csavargó, — Strauss O: A részeg leány.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

931

könyv-, zenemű és papír-kereskedés Aradon

Telefon 885. sz.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUEVELY.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 363

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

500 koronát fizetnek annak, aki **Bartilla-** fogvizének használata mellett, ürveje 80 fill. valaha lemet tortáját kap, vagy a szája büzlök **Bartilla A. Erőkössel,** (E. Winkler) **Wien,** 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható **Aradon** minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemen**nél, **Deák Ferencz-utca 11. sz. és Rozsnyay Mátyás**nál, **Szabadság-tér.** Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok felelőse 161 díjazatra. 304

Fűszerkereskedés

trafikkal, jó forgalmu sarok helyen más vállalat miatt **azonnal, esetleg május 1-re**

átadó. 1163

Cím a kiadóhivatalban.

Ügyes lapkihordó pár felvétetik.

Gabonaüzlet önálló vezetéséhez

keresek

3-4000 korona óvadékkal rendelkező, könyveléshez értő és románul beszélő

szakavatott bevásárlót.

Javadalmazása megállapodás szerint, pályázók eddigi működésükről szóló bizonyítványaik másolatát esetleg igényeiket 1134

Schillinger József, Kisjenő

címre küldjék.

Kertészet bérbeadó

vizfűtéses melegházzal, szaporító, kiterjedt melegágyak, vízvezeték, 2 hold kitűnő veteményes kert; a vasut mentén 2 nagy város közt, helyben is hetivásár. Ár megállapodás szerint. Azonnal növényekkel együtt átvehető.

Czím a kiadóban.

1046

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc,** mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcür ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-szor használat után eltávolított kitérésokat, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A **Földes-féle MARGIT-CREME** páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege“ nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A **MARGIT-CREME,** miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifjú üdeségében tartja meg.

Készítők:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ár 1 korona. 461

TÜKÖRFÉNYES PARKETTET

= nyerünk =

Vojtek és Weisz

parket viasza használatától.

1 doboz 90 fillér.

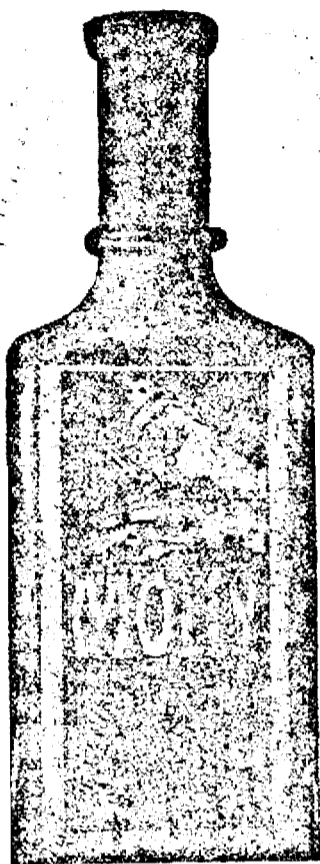
A KEZET
3
NAP ALATT

„MOLLY“

BÁRSONYPUHÁVÁ
ÉS
HABFEHÉRRÉ TESZI.

Elismert
levegők

TÖRV. VÉDVE.

TÖRV. VÉDVE.

Kitünő hatású

Egy üveg ára 1 korona.

„MOLLY“
KÉZFINOMÍTÓ

Egy üveg ára 1 korona.

Tek. Hanzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön által készített Molly kézfinomítót hosszabb időn át használván, elhatároztam, hogy ezen kiváló minőségű bőrfinomító és ápoló szert a jövőben állandóan használni fogom. Felkérem tehát, szíveskedjék részemre újból néhány üveget küldeni.
Arad, 1909. március hó 10-én.

Tisztelettel
sz. Andrási Károlyné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
Drogéria a „Vörös Kereszt“-hez

Arad.

Az Ön által feltalált Molly kézfinomítót kiváló jónak találom és ezentúl csakie ezt fogom használni.

Arad, 1909. március hó 13-án.

sz. Jakabffy Zoltánné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
Vörös Kereszt Drogéria

Arad.

A Molly kézfinomítót megkaptam és örömmel tudatom, hogy annak kitünő hatása valóban megjelent, már az első használat után a kezeknek bámulatos puhaságot és fehérséget kölcsönöz. Szíveskedjék részemre utánvét mellett még 4 üveggel küldeni.
Mácsa, 1909. március 7-én.

Tisztelettel
Cse'kó Árpádné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
Arad.

A múlt alkalommal Ön által ajánlott kézfinomító kitünően bevált. Küldjön részemre utánvét mellett 3 üveggel.

Székesút, 1909. március 3-án.

Tisztelettel
Friedrich Istvánné.

Igen tisztelt Hanzu ur!

Hálával tartozom Önnek, amiért felhívta figyelmemet a Molly kézfinomító szerre. Mondhatom, nagyon megvagyok elégedve az eredménnyel s azóta folyton csak e kellemes és kitünő hatású szert használom — a kezét már rövid használat után finommá és fehérré teszi. Azonkívül a hideg szél nem repeszti fel többé a bőrt, bárkinek is a legmelegebben ajánlható.

Zaránd, 1909. március hó 11-én.

Kitünő tisztelettel
Szalay Lőréné.

Tek. Hanzu Nestor urnak
droguista

Arad.

Az ön Molly kézfinomítója teljes megelégedésemre szolgált, igen kellemesen puhít és fehérit, miért is ismerőseim körében szívesen fogom ajánlani.

Budapest, 1909. március 4-én.

Papp Léné

A „MOLLY“ kézfinomító vidékre szállítva 3 üveg rendelésénél ingyen csomagolás és bérmentve.

Aradon kapható: gutori Földes Kelemen, Vojtek Kálmán, Kárpáti János gyógyszerész urnaknál és a készítőnél,

HANZU NESTOR

Vöröskeleszt Drogéria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Riparia Portalis

I. osztályu fejtiszta

500.000 drb. nm. m. kir. Földmiv. ügyi miniszter ur által előirt szokvány minőségű, 1166

eladó.

Ara 1000-renként 12. kor.

Pankotai uradalmi felügyelőség.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiának bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kórháznál, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.-és üvegszolván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **R. Richter** gyógyszerár az „Arany országház”, Prágában, Elisabethstrasse 5. sz. Mindennapi szétküldés.

221

Folyékony

Somatose

kitűnő szolgálatot tesz az emésztésnél, gyenge gyermekeknél vagy felnőtteknél.

Kapható a gyógyszerárakban vagy drogueriákban

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 korona
1 szelvény 10 korona
1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 19 korona
1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt kettő szaloruhához 20-24-ért, szintegy felöltő-ábrához, turistatöredék, selyemkangarát stb. gyári árakon küld a mint megbízható és szolid cég mindent ismert postógyári raktár 5881

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruval.

Irodának

vagy

garcon lakásnak

alkalmas 2 utcai szoba előszoba, closettből álló lakás, gáz- és villanyvilágítás bevezetve, Andrassy-tér 18. sz. alatt a II-ik emeleten május 1-re kiadó.

Bővebbet a házmesternél. 1133

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Legfinomabb a bőrnek, valamint nyári pattanások ellen!

Mindenütt kapható.

3746—1909. kh.

Hirdetmény.

A magyar királyi földmiv. ügyi miniszter 24823—1909. sz. a. kelt rendelete alapján közhírré teszem, hogy minden pékmester és sütőiparos üzletében feliratilag jelezni tartozik, árul-e üzletében tejet és tejterméket, vagy nem. — Árusításra nem szánt, feldolgozásra használandó tej vagy tejtermék az árusító üzletben egyáltalában nem tartható. Ez ellen vétők kihágást követnek el és az 1895. évi XLVI. t.-c. alapján büntettni fognak.

Arad, 1909. évi március hó 9.

Sarlot, főkapitány.

Intőjel az, ha már a szemüveg használatához kell fordulni.

A természet azért a lott szemet az embernek, hogy vi bősön és élesen lásson, de az nem volt a szándékban, hogy e célra szemüveget használjon. Am, aki ezen mestersekes segédeszközre szorult az 100 közül 97 esetben maga okozta ezt, mivel szemét nem ápolta egy, a hogy kellett volna. A láógégek és szemizmoknak bizonyos erősítésre van szükségük és pedig egy tudós által kieszélt bizonyo módszerrel könnyen és kényelmesen elérhető. A sz hályok o y egyszerűek, hogy egy gyermek is könnyen betarthatja. Nem kényes, se nem orvosság, se semmiféle ártalmas szer és számos orvos melegen ajánlja.

Nem kell pápaszem!

A rendszer a szemek masszírozásán alapul. Az a ábbi level csak egy példája a napon a beérkező elismerésekre.

Igen tisztelt uram!

Huasonhárom évig hordtam pápaszemet és a szemem mindazonáltal folyton rosszabbodott. Minduntalan erősebb frégeket kellett használnom. Sokat szenvedtem heves fejfájás és idegesség miatt, de semmiféle orvosság sem tudott rajtam segíteni. Az ön kezelésének már harmadik napján kezem jobbak lettek. Már gyengébb pápaszemet vittem elő, ugyanazt, melyet néhány év előtt félretettem. És amint néhány héten át az ön masszázs-részt szerettem folytatni, a szemüveg egészen nélkülözhetővé vált és most csak akkor használom, amikor nagyon apró nyomtatást kell olvasnom. De tulajdo képen még akkor sem nagyon szükséges és meg vagyok győződve, hogy egy hónap mul a éppen nem ves em igénybe. Azonkívül fejfájásom és idege ségem is elmúlt. Orvosom leírta nek az ön rendszerert és himezes nélkül ellámte, hogy a fájdalommat csakis szemem rossz állapota okozta. Valóban boldog vagyok, hogy rendszeres használatom: igen sok boldog órát közömböskö nek, mert nem csak a fejfájás stb. megszűnt, hanem folyton attól tartom, hogy valamikor meg fogok vakulni.

Balasz tisztó öje Sattler József.

Elhanyagolta a szemét.

Mindenkinek, aki szemüveget hord, vagy akinek szeméi nem egészen kifogástalanok, meg kellene hozatnia azt az értékes könyvecskét, melyet társaságom, amelynek igazgatója vagyok, most adott ki és melyet ingyen küld el. Valóságos napfényt áraszt azokra, akik eddig a helyes szemmasszage értékét nem ismerték. Nem kurzusítás. A rendszer egyszerű tanokon alapul és megfelel a legújabb buvárlatoknak. A feltalálót valószággal a pápaszem ellen-sége nek nevezhetjük. Azt mondja, hogy a szemüveg nem egyebet, mint a szemeknek mankói. Azokro époly kevéssé van szükség, mint ahogy egy gyenge vagy fárad ember sem szorul mindjárt mankókra. Azt mondja továbbá, hogy csaknem mindazok, akik szemüveget viselnek, anélkül is el lehetnek, aminek az okát az említett könyvecskében meg is magyarázza.

Értékes ingyenkönyv.

Ezen feletto tanulságos és népszerű könyvet ingyen és bérmentve megküldik mindenkinek, aki levelező-lapon kéri. — Irások e címre küldendők:

H. ALLVERMANN

5919 Wien Vestbanhof Postfach 686.

Ujdonság! Szabadalmazott legújabb szerkezetű!

Magas nyomású NYERSOLAJMOTOR

és

SZIVÓGÁZ-MOTOROK

LOERŐ óránként 1-2 fillér.

BENZIN-GŐZMOTOROK ÉS LOKOMOBILOK

Legjobb minőség! Jótállás! Olcsó árak!

E. PLEWA mérnök & Co. **MOTORGYÁR**
Bécs (Wien), XVII/3, Wattgasse 78-80.
Budapest, V, Nádor-utca 85. sz.

**Szolid, tartós anyagu, legjobb kivitelü
üzleti könyvek
és irodai felszerelési cikkek.**

Levélrendezők,
Levélmásoló könyvek,
Másolólapok,
Kaucsuk és olajlapok,
Legfinomabb írotollak,
Fekete és színes tinták,
Posta- és bankpecsétviasz,
Üvegtintatartók, irodai tinta-
tartók fémből és faalzzattal

Pénz- és levélkosarak,
Levélmérlegek,
Levélnyitók, csiptetők,
Iratkapcsok és irathorgok,
Ruggyanta bélyegzők és
festékpárnák,
Papirollók és kések,
Keletbélyegzők,

1176

Váltólejárati könyvek,
Előjegyzési naplók,
Iratkassák,
Váltó- és bankjegytáskák,
Hajlítható aczélvonalzók,
Szivacsnedvesítők,
Írógépkellékek,
Sokszorosító eszközök,
Füzőgépek, tollállványok.

**Modern, finom, izléses levélpapírok.
Elegáns névjegyek.**

WEISZ LEÓ

könyv-, papir- és zeneműkereskedésében

Arad, Minorita-palota.

Városi és megyei telefon 230.

Városi és megyei telefon 230.

APRO HIRDETÉSEK.**Szöllőkaró**

bármely mennyiségben kapható
Gukor Lászlónál Aradon és Lip-
pán. 1180

József-körút 1. számú ház

egyik lakójánál szép butor olcsón
eladó. Bővebbet a házfelügyelőnél.
1178

Különbejáratu lakás kiadó

május 1 re, mely áll két utcai
szoba, elő, fürdőszoba, fűskamra,
Révay-utca 9. Ugyanott egy buto-
rozott szoba fürdőszobával idősebb
hölgynek kiadó. 1161

Kiadó lakás.

Egy első emeleti nagyobb utcai
lakás mellékhelyiségekkel, mely
irodának is igen alkalmas, május
hó 1-re Szabadság-tér 12. szám
alatt kiadó. Értekezhetni Marek
Samunál ugyanott. 1174

Tisztességes öz. asszony

ki minden házimunkában jártas,
melyt hazvezető állást keres ön-
álló ur vagy asszonyhoz. Strobl
Anna Lippa, Fő utca 345. sz. 1172

Szatócs üzlet

trafikkal és italméréssel kereste-
tik. Cim a kiadóban. 1123

Damjanics utca 18. számú

ház eladó. Bővebb felvilágosítás-
sal szolgál a tulajdonos Dauda ur
a Gázgyárban. 1167

Vidéken

egy jóforgalmu vegyeskereskedés,
berendezéssel együtt. Dohány és
italmérési engedéllyel egybekötve
más vállalat miatt május hó elsején
átadható. Cim a kiadóban. 1153

Kerések házvezetőt

aki egy 6 tagu családnak a főzést
magára vállalja. Háziteendőkből
jártas legyen. Ajánlatokat a kiadó-
nival „Gazdasszony” címen to-
vábbít. 1169

Gazdasszonynak ajánlkozik

fiatal özvegy nő, ki a háztartásban
tökéletesen jártas kitűnően főz.
Plébániára vagy magányos urhoz
is elmegy. 1163

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket legmagasabb ára-
kon ugy helyben mint vidéken is.
Könyvtárak kiegészítése és beren-
dezése. Antiquár könyvek nagy
készlete. Irodai cikkek, nyomtat-
ványok. Kerpel Izsó könyv-, papir-
kereskedése és kölcsönkönyvtára
Aradon. 262

Díjnok

kerestetik Április elsejére, teljes
ellátás és 35 kor. havi fizetéssel.
Nőtlen, szorgalmas és szépírásu
egyének sajátkezűleg írt pályáza-
tukat küldjék a m. kir. vincellér-
iskola igazgatóságához Ménésre.
1151

Azonnal kiadó üzlethelyiség

Deák Ferencz-utca 39. szám alatt.
Értekezhetni ugyanott a házban
vagy Angele Mátyás üzletében,
Szabadság-tér 16. szám alatt. 875

Gyakornok felvéretek.

Négy polgári iskolát végzett fiu
Münz I. uri divat üzletében Ara-
don. 1055

Eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert.
Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45
sz. 1085

Jó forgalmu

vidéki üzlet jogokkal együtt át-
adó. Cim a kiadóban 1105

Két butorozott

(1 utcai, 1 udvari) szoba külön
bejárattal fiatal ügyvédnek vagy
orvosnak, akár mag. hivatalnok-
nak május 1-től kiadó a város köz-
pontján, Karolina-utca 6. 1108

Észak Balkán és Szerbia

katonai térképe, megbízható ki-
adás t. koronaért kapható Ingusz
I. és Fia könyvkereskedésében Arad.
Arad és Temesmegyei telefon 517.
szám. 173

Eladó 1118

Orczy-utca 7. számú ház. Ugyanott
250 hektoliter prima mokrai bor.
Borvevőnek aradi házamban ingyen
pincét és hordót adok szüretig.

Szép gyümölcsfa

nagy mennyiségben kapható Lahner
György-utca 7 sz. alatt.

Hegyi bor

kitűnő minőségű, kapható 50 li-
tertől kezdve. 1179

10 éves fehér, hektója	60 Kor.
5 éves rizling hektója	70 "
2 éves fehér hektója	45 "
Idei fehér v. siller	32 "

özv. dr. Petran Jánosné
Arad, Lázár Vilmos u. 4. sz.

Ó-Paulison,

a község legszebb pontján, a nagy
vendéglővel szemközt, a motoros-
vasut kiterőjénél

nyaraló

szép udvarral, kerttel

eladó;

a lakás áll: négy szoba, két koryha,
két kamrából, pince és más helyi-
ségből.

Bővebb felvilágosítást ad ott
helyben **Ambró György,**
ny. kitanító. 1168

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n.
érd. közönséget, hogy a
mai napon Szabadság-tér
17. szám (Dr. Schwartz
Jenő ház) alatt

**fiu gyermek-ruha
készítési Salont
nyitottam, 1170**

ahol a legmagasabb igé-
nyeknek megfelelő mun-
kát teljesíték a legjutá-
nyosabb árak mellett. Ké-
rem a n. é. közönség b. párt-
fogását, tisztelettel

FERENCZ A.**Ritka alkalom!**

10.000 drb női inget
vettem,

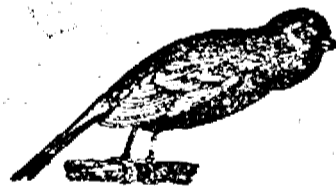
egy elsőrendű női fehérenmű
gyárostól, ki az üzletét feladta!

Ezek a legfinomabb Schiffon-
ból készültek, svájci him-
zéssel és ajour kézimun-
kával vannak ellátva és
darabonként 1 korona 75 fil-
lérért, utánvétellel küldetnek
szét.

Josef Nehmer's

Wäsche-Haus Krakau S/9

Meg nem felelőért a pénzt vissza-
adjuk. 1171

Legnemesebb énekes 1164

HARZI KANÁRIKAT

szállítok 8, 10, 12, 20 kovanáig,
tenyésztőstényeket 2-3 koronáig.

Sándor Mihály,

Arad, Demeter-utca 68/a.

1 könnyű nyitott hintó,
1 rugós teher (Stráfkocsi)
1 ló és lószerszám
olcsón eladó
Arad, Boros Béni-tér 15.
a házmesternél. 1173

Kiadó május 1-re

egy három szoba, előszoba,
és mellékhelyiségekből álló

erkélyes lakás

1175 **Boros Beni-tér 16.**

Ugyanott egy nagy boros-
pince azonnal kiadó.

Felsőmagyarországi

elsőrangú

likörgyár

részére kerestetik ügyes szak-
mabeli 1176

utazó.

Kimerítő ajánlatok, eddigi te-
vékenység és fizetési igények meg-
jelölésével kéretnek

Reusz Sándor

urhoz Boros Béni-tér 5. szám hely-
ben, továbbítás céljából beküldetni.

Vásári hirdetés.

Arad szab. kir. város tanácsa
ezennel közhírré teszi, hogy Ara-
don a tavaszi országos vásár 1909.
év március hó 26. napján veszi
kezdetét és 5 napig, vagyis 1909.
év március hó 30-ig bezárólag tart.
Arad, 1909. március 13.

A városi tanács.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus
gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

valamint sima **riparia portalis** szőlővesz-
és gyökeres szőket ajánl
elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

szőlő-oltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítás-
sal szolgál Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

1154

Telefon 229 sz.

FISCHER SIMON Nagyáruháza

olcsó tavaszi árjegyzéke.

305

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

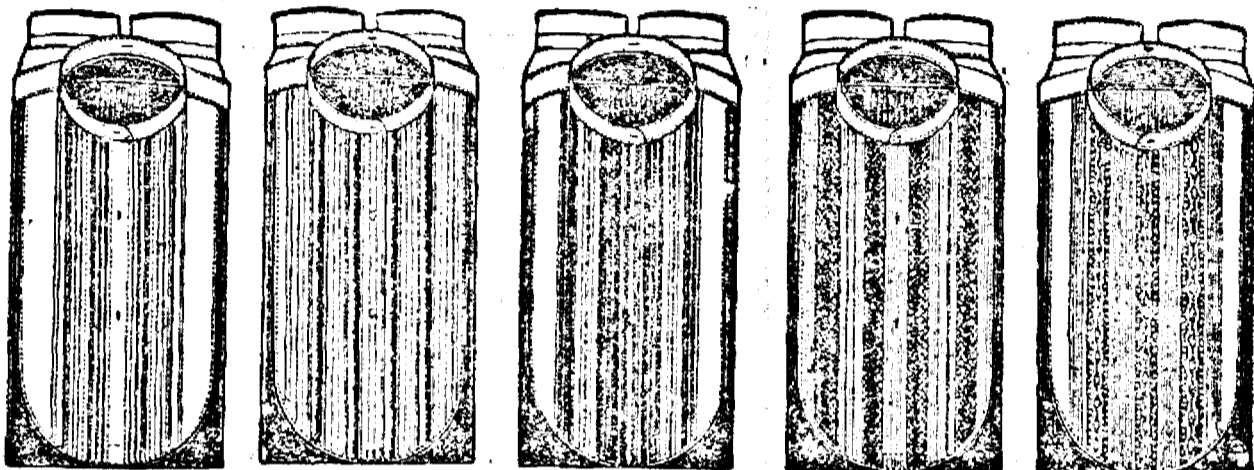
Divatos kemény kalap frt. 2.25 frt. 3. | Divatos puha strapa kalap frt. 1.50, frt. 1.75. | Finom színes és fekete kalap frt. 1.90, frt. 2.50 | Sportkalap, vizmentes frt. 1.80, frt. 2.25. | Legújabb fiúkalapok minden színben s formában frt. —.90, 1.25, 1.50. | Elegáns nyulszőrkalapok színes és fekete ujdons. frt. 2.50, 3.—

Figyelem!

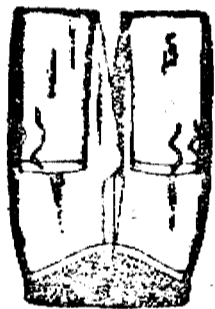
Ertesítés!

Ertesítem a t. vevőközönséget, hogy a cégemnek sikerült készpénzért nagyobb partivételek férfi fehérnemű, férfi és női esőernyők, zsebkendők, és nagy mennyiségű férfi és női harisnyákat beszerezni, miáltal a t. közönség most a cégemnél a szükségletét rendkívül olcsó árban beszerezheti.

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

Férfi ing színes mellű frt. 1.35. | Puha fehér férfi ing madapolan reklám ár frt. 1.45. | Férfi chifon ing kemény mellű frt. 1.25, frt. 1.45. | Finom angol Sephler férfiing ujdonság, rekl ár f. 1.75 | Francia batizting cégemnek különlegessége frt 1.95.

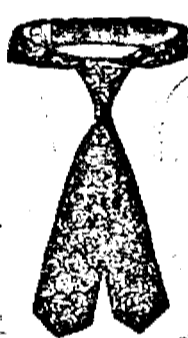
Francia Kopper alsónadrág himzés 1 rekl ár 98 kr. 1.25

Finom helybeli készítményű férfi cipő Box vagy Chewreux frt. 5.90 és frt. 6.50.

Finoselyem nyakkendő reklám ár 5 kr

Selyem nyakkendők ujdons. 35 kr., 39 kr.

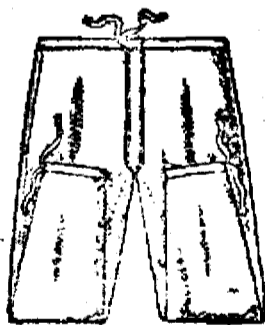
Finom selyem magankötő nyakkendő 39, 45 és 50 kr

Ujdonságok tiszta selyem nyakkendők selyem ből 50 kr.

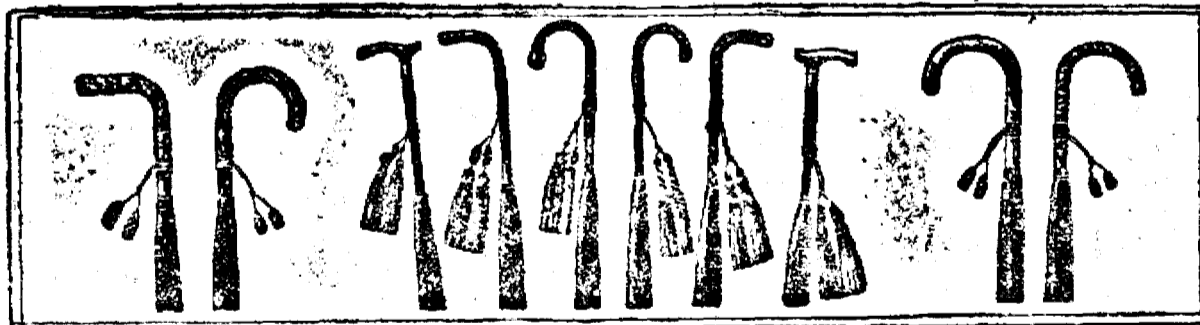
Különlegességek egész nap a Brokni selyem nyakkendőkben, 75 kr.

Lábravédő bőrerős vászonból reklám ár 85 és 95 kr.

Finom helybeli készítményű férfi Box fűzős cipő frt. 5.95. Chewreux bőrből 6.75 és frt. 7.75.

Kitünő strapa ernyő reklám ár frt. 1.25 és frt. 1.35.

Kitünő női és férfi strapa ernyő frt. 1.39. Finom selyem férfi és női ernyő csak cégemnél kapható! Frt. 1.75.

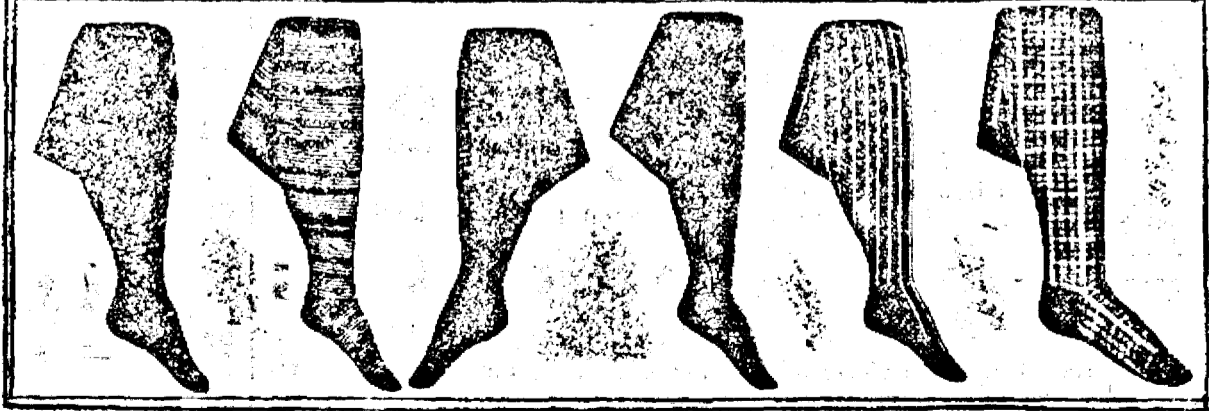
Ujdonság! Boternyő frt. 1.95, Boternyő bőrtokkal frt. 2.45.

Finom madapolan női ingek és nadrágok nagy választékban 95 kr. frt. 1.25, frt. 1.75.

Női hálókabát nagy választékban frt. 1.50, 1.75 1.90.

Figyelem! Női és férfi harisnyákban rendkívül nagy Partivétel folytán valóban bámulatos olcsó árak! Ne mulassza el senki ezen jó alkalmat kihasználni!